

843
huguenot n-

Amptferke

2004

ՏԻՒՐՊԻՆԻ ԱՇԳ

ՎԷ

ՄԱՀՊՈՒՊԷԻ ՄԻԼԷԼ

ՕԹՈՒՋ ՊԻՐ ԿԻՒՆԷ ԹԱՔՍԻՄ ՕԼՈՒՆՄՈՒՇՅԱՐ

ՄՈՒՀԱՐՐԻՐԻ ՎԻՉԷՆ ԹԻԼՔԻԵԱՆ

ՍԱՀԻՊ ՎԷ ՄԻՒՆԹԷՇԻՐ Ա . Գ . Թ

ՏԷՕՐՏԻՒՆՃԻ ՃԻԼՏ

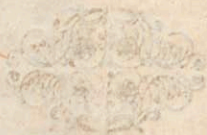

ԱՍԻԹԱՆԷ

ՄԱԹՊՈՒԱՅԸ Յ . Գ . ԹՕՁԼԵԱՆՑ

)(1872)(

844-62

ԵՒԿԻՐՄԻՊԵՇԻՆՃԻ ԿԻՒՆ

ԳԸՐԱԼ ԳԸՋԸ

Ճէմիլ պէյ • կիւն վէ կիճէյի տախի պին
տփուրլիւ բույա վէ միւթալաա իլէ կէջիշտիրտիք
տէն սօնրա ալէսպապահ գօճա գարընըն խանէսինէ
կէլէրէք նէ խայլըր խապէր վար տէյու սիվալ իթ
տիքտէ • թալէհին փէք եալէր իմիշ օղլում , չիւն
քի մահպուպէն իլէ սէրպէսթ սէրպէսթ կէօրիւշէ
պիլէճէքսին զանն խտէրիմ • տէյէրէք Ճէմիլէ թա
րաֆընտան Ճէմիլ պէյէ խիթապէն եազըլմըշ օլան
պիր մէքթիւպի աշուրի մէմնունիյէթլէ եէտինէ թէս
լիմ , վէ տէրունինտէ եազըլը օլանլարը կիւզէլճէպէլ
լէլիպ , ֆէրտասը կիւն սաաթ պէշ րատտէլէրինտէ
պէրապէրինճէ պին ալթուն ալարագ կէլմէսինի թէն
պիւս վէ թէֆհիմ իյլէտի :

Ճէմիլ պէյ մէքթուպու օղույուպ Ճէմիլէնին
քեաֆֆէյի թէտափր վէ թէրթիպինէ վազըֆ օլ
տուգտան սօնրա , իրթէտի կիւն սաաթ պէշ սու

բարձրագոյն խաթուրանու մերգումէնին խանէսինէ կի-
տէրէք փէնճիրէնին էօնիւնտէ օթուրտուղու սը-
րատա ձէմիլէնին փէտէրի պուռու կէօրիւպ դօճա
գարըյը ճէլպ իլէ « պագասնա , ա դատըն , օղ-
լում Գատրիտէն խապէր կէթիրէն ասէմ պօւ մու-
տուր » տէյու սիւալ իտինճէ « էվլէթ էֆէնտիմ չօք-
տան պէրու Գատրի պէյ իլէ կէօրիւլմէքտէ օլտուդ-
արընտան սէրկիւղէշթինէ թէքմիլ մալիւմաթը օլ-
տուղու կիպի , շիմտի նէրէտէ վէ նէ իշտէ օլտու-
ղունու տախի պիլիւր » տէմէսի իւղէրինէ իքիսինի
պիրպիքտէ խանէսինէ տալէթ իթտի :

Բէվիշի հիքեայէտէն անլաշըլաճաղը իւղրէ
ձէմիլէ խանըմըն Գատրի պէյ նամընտա պիր գալ-
տաշը օլուպ , պիր խայլը սէնէտէն պէրու թէրքի
վաթան իթմիշ , վէ փէտէրի տէրտի հասրէթլէ դան
եաշ աղլամագտա պուլունմուշ օլտուղունտան շու-
տէլիգանլունուն խապէրի մէսէրրէթլէ կէլմէսի քէն-
տիսինէ տիւնեալար պաղըրչամըշ գատար օլտու-
ղու ճիհէթլէ ձէմիլ պէյ շու խանէտէն իշէրույէ
տուխուլ իթմէսի իլէ թաաղիմաթը Փայիգա իլէ
գապուլ օլունուպ , հալ վէ խաթըր իսթիֆսարտէն
սօնրա տէրտիլի փէտէր օղլունուն նէրէտէ վէ նէ իշ-
տէ օլտուղունու սիվալ իլլէտի :

ձէմիլ պէյ գաթան տիւշիւնմէյէրէք ձէմիլէ-
նին պա մէքթուպ թէրթիպ իւղէրէ քէլամէ շուրու
խաիպ « Ֆիլ վագը մալիտումինիզ Գատրի պէյին սէր
կի գէշթի պիր աղ օւղունմա իտէտէ , սիզի մէրազ »

տան գուրթարմադ իւղբէ նազլ վէ հիքերայէ իտէ-
ճէյիմ , հագըդաթը հալի պէյան իթտիկիմ իչիւն
ղաննըմ պէնտէնիդի թայիպ վէ թադպիհ իթմէդ-
սինիզ • տէյերէք շու վէճհ իլէ հիքերայէյէ իպթի-
տար իյլէտի :

ՍԵՐԿԻԻԶԵՇԹԻ ԳԱՏՐԻ ՊԵՅ

Պէնտէնիզ մէմլէքէթիմտէ օլտուղում հալտէ
կիւզէլճէ պիր գըզա թաշիք իտուպ , հերնէ դա-
տար շու գըզ իլէ պէնի պէր միւրատ իթմէլէրինէ
փէտէր վէ վալիտէմէ նիյազ վէ բէճա իթտիմ ի-
սէտէ , պիր տիւրլիւ մէրամ անլատամատըղըմտան
քէնտիմի թէլէֆ իթմէկէ գարար վիրմիշ իտիմ :

Պիր կիւն տէնիզ քէնարընտա օթուրուպ տէ-
րին տէրին աիւշիւնճէլէր իլէ պիր ազ վաղըթ կէ-
ջիրտիքտէն սօնրա քէնտիմի թէմամ պահրէ իլգա
իտէճէյիմ սըրատա , շու հալիմի կիւզէլճէ սէյր
իթմէքտէ օլան էհպապտան պիրի եէթիչիպ գու-
լաղըմտան թութարաք պէնի շու նիյէթիմտէն մէն
իթմէկլէ պիր միւթտէթճիք թէրրի վաթան վէ
ղուրպէթտէ միւհման օլմադլըղըմը նասիհաթ իթտի :

Էհպապըմ թարաֆընտան օլան շու թէքլիֆա-
թըն փէք աղըր պիր մէսէլէ օլտուղունու պիլիրիտիմ ,
ֆադաթ չարէ վէ աերձանըմ քէսիլիպ , պիտթա-
պի բաղը օլարադ ճիւմլէսինի թէրք պիրլէ զուրպէ-
թի իխթիյար վէ պիր չօ վաղըթ կէզիպ տօլաշ :

տոյգ արան սօնկրա Չին հիւքիւմէթինին Փէքին թէս-
միյէ օլունան շէհրինտէ գարար իթմիշ խիւմ :

Իշթէ յղունուղ Գատրի պէյ իլէ Փէքին շէհ-
րինտէ կէօրիւշիւպ , իքիմիպ տախի Թիւքքիյալը օլ-
տուղումուղ ճիհէթլէ պիրպիրիմիզէ տէրէճէսիպ
մուհապպէթ կէօսթէրէրէք տէրտի տէրունիմիզի
եքաիկէրինտէն սէթը իթմէյուպ , սէօյլէր վէ պա-
զէն պէրապէրճէ աղլար խիք :

Շուրաճըքտա ձէմիլ պէյ կիւյա պիր շէյլէր
պիւշիւնիւյօր , վէ եախօտ աղլայօր կիպի հալլէր-
տէ պուլունտուղունտան , ձէմիլէ խանըմ տախի
տիւլպէնտինի եիւզիւնէ էօրթէրէք գարաաշը Գատ-
րի պէյին սէրկիւզէշթինի տիյնէմէք իւզրէ փէտէ-
րինին բուխսաթը իլէ իշէրույէ կիրիպ օտանըն պիր
թարաֆընտա օթուրմուշ , վէ խաթունը մէրդումա
փասըթասը իլէ պու քէրէ տախի քէնտիսինէ թէս-
լիւմ օլունան պէշ պին ալթուն իշիւն կիւզէլճէ
կիւլմէքտէ , վէ ձէմիլ պէյի զէվզլէնմէքտէ պու-
լունմուշ խի . Գատրի պէյին փէտէրի պիւա թէ-
համմիւլ օղլունուն սէրկիւզէշթինի տիյնէմէք ար-
ղուսունտա օլուղունտան , հիքեայէսինի տէվլամ
իթմէսինէ ձէմիլ պէյէ բէճա իթմէսի իլէ մէրդում
պիթէրրար քէլամէ շուրու խիպ , շու վէճհէ նադ-
լիյէթինի թէղին իթմէկէ չըղըշտը :

Եֆէնտիւմ մախտումինիզ Գատրի պէյ պու
թարաֆտա օլտուղա հալտէ ուղուն պօյլու զայիֆ-
ճէ պիր գըզա կէօնիւլ վէրմիշ , վէ էփէնմէկէ չը-

դրչմիշ օլոուղունտան , պունա մուլաֆըզաթ իթ .
 մէտիլինիզ ճիհէթէ հիտտէթէնիպ թէրքի վաթան
 իթմիշ , վէ մահպուպէսինէ պէնզէր տիկէր պիր
 դըզ պուլմադ իւզրէ արայա արայա Ձին մէմալի .
 քինէ եադըն պիր շէհիրէ տիւշմիւշ :

Շու մէմէքէթտէ իւշ աշաղը պէշ եօզարը կէ-
 զէր իքէն պիր րէսսամ տիւքեանընըն Ձին գըրալը-
 նըն քէրիմէսի Մինազինկանըն թաովիքինի կէօրիւպ ,
 մէրգուլմէնին պուրատաքի մահպուպէսինէ պէնզէր
 օլոուղու մինասիպէթէ կէճիւլէնիպ , հէրնէ դա-
 տար պիր գըրալ գըզը իլէ ազտը նիքէահ իտէ-
 մէյէճէկինի պիլիըիտի իտէտէ պէլքի եիւզիւնիւ կէօր-
 մէյէ միւհասէր օլուր իւմիւտի իլէ պիլա դարար
 Փէրին շէհրինէ կէլմիշ , վէ պունա պիր չարէ ա-
 րամադ սէվտասընա տիւշմիւշ իտի :

Գատրի պէյին շու հալի թայիպ օլունուր տէ-
 րէճէտէտիր , չիւնքի մէրգուլմա Մինազինկանըն հիշ
 պիր սէվիլէճէք եէրի եօզ տուր տէսէմ ճայիլտիր ,
 էվլէթ ուղուն պօյլու , ֆադաթ դայիֆ քէմիկէրի
 պիրպիրինէ կէլմիշ , կէօղէր չուգուրա պաթմըշ
 սազ պէնպլի պիր դըզ օլոուղտան պաշդա պիլիմ
 լիսանլարըմըզը սէյլէմէք վէ պէլլէմէքտէն տախի
 մահրում իտի :

Ֆէնալըզը շուրասընտատորքի « պէն Ձինյի-
 լէրին լիսանընը էօրէնիպտէ թէքէլլում իտէրիմ ,
 տէնիլմէզ . չիւնքի պիր առէմ ազալլի էլլի սէնէ
 պու լիսանը թահսիլ իթմէլիքի պէր ազ թէքէլ-

միւմ խոհաւերմին : զայնթ կիւճ վէ թահսիլի միւմ-
քինսիղ պիր լիսան տոր տէտիկիմէ թէաճիւպ իթ-
մէլինիղ, զիրա երկիրմի սէնէ Չին մէմալիքինի
կէղմիշ օլան պիր ատէմ հալէա սէքիղ լաղըր-
աըյը պիր եերէ կէթիրիպ տէ սէօյլէյէմէղ, շայէտ
սէօյլէյէպիլսէ պիլէ դարշուսընտաքինէ մէրաման-
լատամաղ : Անճադ Չին էհալիսի օլտուգճա զէքին
վէ ֆէթին ատէմլէր օլտուքլարընտան էճնէպի լի-
սանլարընը դօլայճա էօյրէնէպիլիլըլէր իսէ տէ պու-
նատա տէվամ իթտիքլէրիկօդ տըր :

Չին լիսանը կիւճ տիր, էօյլէ պէշ օն սէնէ
դարֆընտա էօրէնիլէմէղ տէտիկիմէ կիւղէլճէ իս-
քեաթ օլմանըղ իշիւն, Չին մէմլէքէթլինտէ զու-
հուրա կէլէն պիր վադայը ըուխսաթընըղլա նաղլ
խոհէճէլիմ :

Պունտան օթուղ սէնէ էվէլճէ Սմէրիդա էհա-
լիսինտէն Մըստըր Ղէյմըս նամընտա զէնկին պիր
ատէմ սէյահաթ էֆքեարը իլէ մէմլէքէթլինի թէրք
իտիպ, պիր չօդ եերլէրի տօլաշտըգտան սօնրա պիր
արալըդ Չին մէմալիքինէ տիւշէր, հալպու քի Չին
լիսանընա աշնա օլամատըղընտան հիչ պիր թա-
րաֆտան րայէթ պուլամատըղընը կէօրմէսի իլէ
ֆադըրճա պիր գարընըն խանէսինէ միսաֆիր օ-
ուպ, քէնտիսինին զէնկլին պիր ատէմ օլտուղու-
նու վէ պիր խայլի զէման շու խանէտէ օթուրմապ
ֆիլէթլինտէ պուլունտուղունու պաղը իշարէթլէր ի-
լէ անլաթտըգտան սօնրա գարը պունու մէմունէն

գապուլիտէրէք խըթմէթ վէ ըայէթինաէ պուլունուլը

Մէրգումա Չին դարըսընըն եիկիրմը եայըն-
տա կէնճ պիր օլլու օլուպ, պուտա վալիտէսի իլէ
պէրապէր Սմէրիգա միտաֆիրլէրին խըտմէթինաէ
պուլունարագ պէշ օն կիւն զարֆընաա Կնկիլիզէ
պիր դաշ լուղէթ պէլլէյիպ, միտաֆիրի մէրգու-
մանըն սու, էթմէք, թաամ, մօմ վէ սայիրէ կիպի
էմիրլէրինի իճրա խտիլտիկինի կէօրմէսի իլէ շու
տէլիգանլույա Կնկիլիզէ էօյրէթմէկէ նիյէթ խտէր
վէ իքի սէնէնին իշինտէ կիւղէլճէ էօյրէտիր :

Իշթէ պունտան սօնկրա քէնաիտիտէ Չին լի-
ոանընը թահսիլէ չըղըշուպ, օն պէշ սէնէ միւթէ-
մատտիէն կիճէ կիւնտիւղ չայըշտըգտան սօնրա
միհմաիմքեան թէքէլլիւմ խտէպիլիր օլաճաղընտան
պիր կիւն պաղլըք վէ պաղշէլիք պիր մահէլտէ էհ-
պասընա պիր դիյաֆէթ քէշիտէ իթմէք, վէ օրա-
տա մէտէնիյէթ իլէ պէտէվիյէթ իւղէրինէ պիր
նութք իրատ իյլէմէք նիյէթինտէ օլտուղունու տէ-
լիգանլույա իթթար իտիպ, իւշ այ էվիլէլ շու նութ-
գու եաղմաղա վէ էղպէրլէմէկէ պաշլար :

Ռալթմայալըմ դիյաֆէթ կիւնիւ եէթիշիր :
Ամէրիգալընըն աղլը ֆիրրի իրատ խտէճէկի նութ-
գունաա օլտուղունտան պիր կէօնա շէհվէ վէ խէ-
թա օլմամագ իւղրէ պէլքի էլլի տէֆա տէլիգանլույա
օգուր, վէ էֆքեարընը նէտէն իպարէթ օլտուղուն-
նու Կնկիլիզէ անլատուպ, հիշ պիր եանյըշ օլմա-
սըղընա իսքեաթ օլուր :

Իրթեանի կիւն մրամբր ձէյմըս էհպար իլէ
պերապէր թերթիպ օրունան միտրկեահէ կիտերէք
եհմէք վէ շերպէթտէն սօնրա հազըրլատըղը հութ-
գու իրաաթիթմէյէ պաշար, տէյէպիլիրիմքի զէվալը
Ամէրիդ ալը պիր տաաթ գատար շու հութգու թէք-
րար պէ թէքրար սէօյլէր վէ սըտգը իֆատաթընը
պին տիւրլիւ մանետար իլէ թահիւտ խտէր, ֆադ աթ
հազուրունտան հիշ պիրի պիր շէյ տնրայամատըղըն-
տան թապիաթը իլէ էֆքեարընը Ենկիլիլ լիտանը իլէ
քէնտի խանէ ուշաղընա թարիֆ խոիպ, անըն վա-
սըթտար իլէ թէքճիւմէ իթտիրիր : Իշթէ Չինլիլէ-
րին լիտանը օլ տէրէճէ կիւճախը քի հիշ պիր քիմ-
սէ թահիլ խտմէղ : Շիմտի Չին մէմալիքինտէ
մէշհուր պիր միսալ վարտըր, թէմամ պիր էճնէպի
Չինճէ սէօյլէմէկէ պաշարար մը «կիթ պիրիսինէ
ինկիլիղճէ էօյրէթ» տերլէր :

Կէլէլիմ հիքեայէմիղէ, օղունուզ Գատրի պէյ
Մինազինկայա կէօնիւզ վիրէրէք Փէքին շէհրինէ
ժուվասէլէթինտէն սօնրա գըրալըն սերայընը վէ
քէրիմէտինին օթուրտուղու տայիրէյի էօյրէնիւր :

Տայիրէյի մէզպուրանըն դարշուսունտա չիշէք-
յէր իլէ միւղէյին ուֆադ պիր թէփէճիք օլտուղուն-
տան Գատրի պէյ Մինազինկայի պիր քէրէ կէօրմէք
էմէյի իլէ հէր կիւն շու թէփէճիյէ կիթմէյի տէվամ
վէ կէօզլէրինտէն դան եաշ աղլայարադ իզհարը
քէտէր վէ էլէմ խտէր խոի ,

Գատրի պէյ թէմամ ալթը այ շու թէփէճիյէ

կիթմիշ կելմիշ վէ գան եաշ աղլայան կէօղլէրինի Մինաղինկանըն տայիրէսի փէնճիրէտէն այլըմամըշ իսէտէ, հիշ պիր կիւն ըասթ կէթիրէմէյիպ, նի-հայէթ թէլէֆի նէֆս իթմէք տէրէճէսինէ կելմիշ օլտուղու սըրատա, մէրդումա Մինաղինկա պաշը-նը փէնճիրէտէն տըշարույա չըգարուպ, պէյլէ միւթէէսիր պիրհալ իլէ օրատա օթուրթուղունուն վէ գան եաշ աղլատըղընըն սէպէպլինի սիվալ իյլէմիշ օլտուղունտան, հէր նէ գատար Վատրի պէյ պու-նուն լիսանընտան պիր շէյ անլամամըշ իսէտէ Չին սէվտաքեարլարընըն ատէթի իւզէրէ տէրադապ սաղ էլինտէ պիր դըրմըղը չիշէք թութարադ մահ-ղունէ պիր հարէքթթլէ ա'հ վա'հ իթմիշ աշգ վէ սէվտա ուճունտա էօլիւմ մէրթէպէսինէ նէթիշ-տիղինի պաղը իշարէթլէր իլէ պէյան իյլէմիշ :

Չին էհալիսինին քեամիլէն շիրքին օլտուղլարը մալիւմ տիւր, Մինաղինկա Վատրի պէյին գարա գաշը գարա կէօղլիւ պէյաղ վէ տիւպէր սլիր տէ-լիգանլու օլտուղունու կէօրմէսի իլէ կէճնիւլլէնտի վէ իշարէթլէ իֆատէյի մէրամ իթմէկէ մէճպուր օլուպ, էվվէլ էմրտէ իքի թարաֆա պաղ տըղտան քօնրա կէօղլէրինի գափամըշ վէ մուախսարէն բէն-ճիրէնին էճնիւնտէն զայպ օլարադ ելին տէրադապ կելմէսի իլէ էլինտէ օլան պիր գալէմ իլէ պիրտէ ուֆադ քեաղլու փարշասընը կէօթէրիպ, կէօղլէն-տէն նիհան օլմուշ, շու իշարէթլէրի նէտէն իպարէթ օլտուղունու Վատրի պէյ անլամայարադ իսայլի կիւն-

էր տխուհիւ պ, թաշնտրդտան վէ չըլտըրմագ տերէճէսինէ կէտփքտէն սօնրա, պիր կիւն պիր մէշհուր ֆալճը իլէ կէօրիւլիւպ, մէգքիւր իշարէթ լէրի պէյան իտէր :

Ֆալճը պիր մըղտար տիւշիւնտիւքտէն սօնրա պու իշարէթլէր լիսան պիլմէզ պիր ատէմ իշարէթլէրի տիր, կէօզ դաքայուպ աշմաք, վէ փէն ճիրէնին էօնիւնտէն սավուշուպ երինէ կէլմէք կէճէ իլէ կիւնտիւզիւ վէ եախօա կէօզտէն նիհան օլարագ կէօրիւպ կէօրիւշէ պիլմէկի անլաթմագտան իպարէթ օլտուղու կիպի, քեազըտ իլէ գալէմ իշարէթինտէն պիրպլըրիմիզէ մէքթուպ իլէ իֆատէյի մէրամ իտէլիմ տէմէքտիր տէյու մանեա վերիշինէ Գատրի պէյ տերէճէսիզ մէմնուն օլուպ, ֆալճըլ թէրք իթտիյի կիպի, պիր միւտտէթտէն պէրու իլթիֆաթ փէյտա իթտիկի պիր կէօզ հէքիմին տիւքանընա կիտէր, մէզպուրէ հէքիմ զանաաթը տայէտնտէ էլսինայի էճնէպիյէյի օլտուգճա էօյրէնմիշ օլուպ, վէ թիւրքճէյէ տախի մախլամաթը օլտուղունտան, Գատրիպէյ պունուն էլլերինի էօրէքէք քէնտիսինէ կէօզտէն նիհան իշին պիր իլաճա միւհթաճ օլտուղունու սէօյլէմէսի իւզէրինէ հէքիմ իզհարը թէաճ ճիւպ վէթէ հայիւրիւնտէն պաշգապիր ճէվապ վէրէմէզ իսէտէ, կէօյնիւնիւ գըրմամագ իւզրէ հէլէ պիր գաշ կիւն էսկի քիթապլարը տէվեր տ յիւտէ պու եօլտա պիր իլաճ պուրտուղում հալտէ սանա իսապէր վէրերիմ տէյուպ եօլա գօյմուշ :

Հէքիմ շու հալէ քեան կիւլէր վէ քեան
թէաճճիւպ իտէր , վէ աճէպա տիւնեաւոն պէօյլէ
պիր էֆլա պուլունմադ միւմքին մի տիր , տէյու
պազը մէրթէպէ էֆքեար , վէ էնտիշէ իյլէր օւ
տուղու սըրատա , տիւքեան դափուսունտան իշէ-
րույէ օրթա եաշըր պիր դարը կիրիպ , տէրտ վէ է-
լէմիլէ ֆազըրհալէ տիւշար օլտուղունտան պիլպահո
քէնտիսինտէն պիր չարէ վէ տէրման արամայա
կէլտիկինի պէյան իյլէտի :

Շու գարընըն էթվար վէ ահվալընտան վազաա
տէրտլի պիր խաթուն օլտուղու միւշահէտէ օլունա-
պիլիպ հէքիմ քէմալը րահմ վէ շէֆգաթընտան նա-
շի խանէսինտէ խաթա մը վար եօխսա ախէր պիր
տէրտի մի օլուպ տա կէլմիշ տիր եօլլու սիվալ իթ-
տիքտէ , խաթունու մէրգումա շու վէճհլէ հիքեա-
յէյէ շուրու իյլէտի :

ՏԵՐԹԼԻ ԳԱՐԸՆԸՆ ՀԻՔԵԱՅԵՍԻ

Ա՛հ իքի կէօղիւմ հէքիմ պաշը , պէն զա-
թէն ֆազըր պիր առէմին քէրիմէսի օլուպ , պուն-
տան եիկիրմի սէնէ գատար էվվէլճէ ֆազըր
պիր առէմ իլէ էվլէնտիմ . էվլէնտիկիմին իքինճի
սէնէսի պիր գըզ էվլատը տիւնեայէ կէլմէսի ի-
լէ , գարը գօճա պիւթիւն ագլըմըզը պու չօճու-
ղա վէրիպ , կէօղիւմիւզտէն զիյատէ սէվտիկի-

ժիզ սըրաւտա, պիչարէ զէվճիմ ֆիւճճէթէն վէ-
 ֆաթ իթմէքլէ կէրէք դըզըմ, վէ կէրէք պէնտէ-
 նիզ պի քէս վէ պիվայէ դաւորդ. հալպուքի
 ֆադըրլըք կէօղիւմէ կէօրիւնմէյէրէք էվլատըմը
 պադըրմա պասըպ, կիճէ վէ կիւնտիւզ թէրպիյէ-
 սի իլէ մէշղուլ օլտոււմ, վէ նիհայէթ ըրզ վէ է-
 տէպիյէթլէ պէօյիւթտիւմ :

Ասդաւա տօղուշումտան պէրու ֆադըրլըք
 էսիրլիկինտէն դուրթուլամատըմ, վէ էվլատըմըտա
 ֆադըրլըդլա պէօյիւթտիւմ իսէտէ, շիմտի թէմամ
 ծն սէքիզ եաշընտա օլտուղու հալտէ տիւնեա կիւ-
 դէլի պիր էվլատէ մալիք օլտուղոււմ իչին քէնտի-
 մի զէնկինլէր սըրասընա դօյմուշ իտիւմ : Հալ պու-
 քի ֆէլէք պու հալիմէ միւսահատէ իթմէյիպ պա-
 շըմա էօյլէ պիր պէլալը տէրտ կէթիրտիքի իշիթ-
 տիկինիզ անտէ պէնի տէրէճէսիզ աճըհաճադը-
 նըզա շիւլիհէմ եօգ տուր :

Պունտան իւշ այ դատար էվվէլճէ դըզըմ ա-
 ճայիպ պիր հալէ տիւշար օլուպ, կէճէ եաթա-
 ղընտա եաթմըշ իքէն « աման վալիտէ, պիրիսի
 դօլումու սըգըշտըրըյօր » կիպի մուամէլէլէրտէ
 պուլունտուղունտան թապիւթը իլէ գալգըպ մօմ
 ըլա էթրաֆը պադար իսէմաէ կէօղիւմէ պիր շէյ
 կէօրիւնմէզ, շու սըրաւտա դըզըմ թէքըտը ֆէր-
 եատէ պաշլայըպ, « աման վալիտէճիլիւմ շիմտիտէ
 կէօքսիւմ եախօտ մէմէլէրիմի սըգըշտըրըյօր » տէ-
 մէսինէ նիւրէյիւմ վարշալանըր իսէտէ մէյտանտա

պիր շէյ կէօրէմէտիկիմտէն ատէթա պիր ճան ա-
լէամէթի զանն իթմիշ իտիմ, հալպուքի գըղըմ
տա էօյլէ պիր տիվանէլիք էսէրի կէօրէմէտիկիմ-
տէն պու պապտէ տախի սէֆ իթտիկիմի անլայա-
րադ հէր վաղըթ քէնտիսինի թէսէլլի իտէր իտիմ,
ֆադաթ սապըղը իւղրէ «աման եիւզիւմի, աման
դօրումու վէ կէօքսիւմիւ սըգտըլար» եօլլու
մուամէլէյի թէրք իթմէտիկինտէն, նէ եափա-
ճաղըմը շաշըրարադ շու սըրը քիմսէյէ սէօլլէմէկի
տախի ճէսարէթ իտէմէտիմ, պիշարէ գըղըմ իլէ
պէրապէր հաֆթալարճա ույդու վէ ըահաթը զայս
իտիպ, ատէթա տիվանէլէր կիպի կիճէ սապահա
դատար «աճապա էլիմիզէ պիրիսինի կէշիրէպիլի՞ր-
միյիզ» տէյու օտանըն տէօրթ էթրաֆընը տօլաշըր
իտիք: Չարէմ թիւքէնիպ ֆալճըլարա պադտըր-
տըմ, վէ հէր նէ իլաճ սէօյլէտիլէր իսէ եափտըմ,
վէ սաղըն պէնտէն կիղլի պիր սէվտիկի օլմասըն
տէյու գըղըմը սըգըշտըրտըմ, իսթինթադ իթտիմ,
խայըր, հէր նէ եափտըմ իսէ պիր չարէ պուլա-
մայըպ, պիշարէ գըղըմըն խէյֆ վէ տէհէթ, վէ
թէլաշընտան, վէ ույգուսուղլուդ իլէ աճլըք պէ-
լասընտան էճէլ դափուսունա եէթիշտիկինի կէօ-
րէրէք, հէր պիր մուալիճէ վէ թէտապիրտէն քէֆ
եէտ իթմէքլէ իշին եադասընը պըրազմըշտըմ:
Հալպուքի գըղըմտա կիւնտէն կիւնէ տէրէճէյի նի-
հայէթտէ ֆէնա հալէր քէսպ իթտիկինտէն պէյ-
նիմիզտէ դարար վէրտիք քի իքիմիզ տախի էլիմի-

զէ պիրէր տէյնէկ ալուպ, օռանըն հէր թարաֆընը տիւրթիւշտիւրէլիմ, պէլքի տէյնէյին ուճունա պիրիսի բասթ կէլիր տէյու :

Նէ՞ տէրսինիզ պունա հէքիմ պաշը, շու իթ-տիկիմիզ ատէթա տիվանէլիք տէյիլ մի, անճաք պու տիվանէլիք եիւզիւնտէն պաղքի նասըլ մադ-սէտ հասըլ օլտու : Գըզըմ իլէ պէրապէր շու հա-րէքէթիմիզտէ քէնտիմիզճէ կիւլէր թքէն նակէհ գըզըմ «աման վալիտէ խըրսըզը պուլտում, տէյէ-րէք ճան ալեամէթի իլէ տէյնէյին ուճունա գօշուպ սըզը սըզը պիրիսինէ սարըլտը : Թութուլան ատէմին մէմէքէթիմիզ զէնկիւնլէրինտէն պիրինին կէնճ էվլատը օլտուղունու թանըյըպ հէրնէ դա-տար պաշգա վազըթլար դայէթ թէմիզ փաղ կի-յինիւր իտի իսէտէ . օ ախշամ պիր թագըմ քէօհնէ վէ միւսթամէլ էլպիտէ կիյմիշ օլտուղունա թէա-ճիւպ իաիպ «պու հալ նէ՞ տիր, վէ պիզի բահաթ-սըզ իթմէմիզին սէպէպի նէ՞ տիր» տէյու սիվալ-իթտիկիմիզտէ նէ ճէվապ վէրէճէկինի շաշըրտը, վէ օ աբալըք էլինտէն աիւշմիւշ օլան ուֆաղ պիր թէնէքէ գութույու ճէպիմէ գօյմուշ իտիմ :

Գարը հիքեայէյի պուրալարա կէօթիւրտիւք-տէ, հէքիմ պաշը «Գատրի պէյէ իլաճ պուլապիլէ-ճէյիզ» տէյու քէմալը մէմնունիյէթլէ տինլէյէրէք հէման հիքեայէտէն պիր հարֆ պիլէ գաշըրմադ իսթէմէմէյէ պաշլատը :

Անլատընմը օղլում, տէտի պուրատա տէրվիշ,

հէր. քէս իշինէ եարար օլան լազըրտըյը պաղ հա-
սըլ տիյնէր, Շու գարընըն հիքեայէսի էկէր հէ-
քիմէ եարայըյը պիր շէյ օլմամըշ օլսա իտի չօդ-
տան տէֆ իտէր իտի, Փաղաթ Գատրի պէյտէն
քիւլլիյէթլի պիր ադշէ էլտէ իթմէ.ք իւմիւտի իլէ
կէօղտէն նիհան օլմադ հիքեայէսի ճան գուլաղը
իլէ տինէր, վէ գալպինտէն Փէրահ իյլէր իտի:

Սանա նասիհատ իտէրիմ օղլում, պէնիմ լա-
զըրտըմը տինլէմէյօրլար տէյու սաղըն կիւճէնմէ-
յէսին, չիւնքի հէր. քէս քէնտիտինէ եարար օլան
լազըրտըյը տինլէյիւպ, մէնֆատթ օրնայան լա-
զըրտըյը իսէ նէտինլէր վէ նէտէ ճէվապ վէրիր,
վէ պու տա հէման պիր գայիտէյի ումուճէյէ օլմուշ
տուր: Հէքիմ պաշընըն իպրամը իւզէրինէ գարը
թէքրար քէլամէ շուլու իտիպ, «շու ղէնկին էվ-
լատը էլիմիգէ կէչտիկի կիպի սէօյլէմէտի.ք լազըր-
տըյը պըրտադմատըգ, վէ շու մուամէլաթը զալրի
լայըգատը իւզիւնտէն ատէթա տիվանէլէր կիպի օ-
լուպ, պունտան պէօյլէ քիսմէնին եիւզիւնէ պադա-
ճադ հալըմըզ գալմատըղընը սէօյլէտի.ք իսէ տէ
դըղըմա դիյատէսի իլէ վուրուլմուշ, վէ ճանը սէվ-
միշ օլտուղունտան պէօյլէ պիր եօլա սիւլիւք իթ-
տի կինի ճէվապ վէրիպ, պիր չօք աֆիլար տիլէ-
տիքտէն սօնկրա իրթէսի կիւն պէշեիւզ ալթուն կէ-
թիրէճէյինի, վէ պունտան պէօյլէ էմըր իտարէմիգէ
հիմմէթ իյլէյէճէյինի վատ իտէրէք չըղըպ կիթտի:

Յիւլաղը շու տէլիգանլույա օ կիճէ չօդ շէյ-

լէր ետօնապիլիւր խտիմ , չիւնքի պու հալ հիւքիւմէթ
խապէր ալմըշ օլսա պէնիմ հազկըմ օնուն եանըն-
տա պըրադըլմայուպ , միւսթահազ օլտուղու ճէզայը
թէէտիպ խտէր խտի : Փադաթ պէնտէնիղ մէրդու-
մուն քիպարզատէ օլտուղունա բաղմէն սէօղիւնէ էմ-
նիյէթ խտիպ , սիպիլինէ թախլէյէ իյլէտիմ :

Աէլ կէօր քի պու զիւմ վէ էֆքեարըմտա
պէօյիւք եաղնըշլըք վար իմիշ . չիւնքի քիպար զա-
տէլէրիմիղտէ էօյլէ սէֆիհլէր վէ էօյլէ չափկընլար ,
գուհուր իտիյօր քի պայաղը խալգ պէյնինտէ պուն-
լարըն էմսալը քիմսէ պուլունմայօր , շու միւպարէք
քիպար քէլիմէսի ախլեադը համիտէ իլէ օլսն զէ-
վաթա հասր իտիլմէք լաղըմ կէլիւր իքէն , ալթուն
մատէնի պունա տախի դալպազանլըդ խտիպ , պիւր
թադըմ հայտուտլար պէօյլէ զէնկինլիք սայէսինտէ
քիպար իամի թադմըշլար տըր . զէնկինլիք նէրտէ
քիպարլըք նէրտէ էօյլէ տէյիլ մի հէքիմ պաշը , պի-
ղիմ քիպարզատէյէ իւշ կիւն սըրա իլէ պէքլէտիք . նէ
կէլէն վար վէնէտէ կիտէն , գըղըմ իսէ պու հալէ թէ-
համմիւլ իտէմէյէրէք օ ախշամ շու էտէպսիղի հիւ-
քիւմէթէ թէսլիմ իթմէտիլիմիղ իչիւն պէնիմ ի-
լէ չէքիշմէյէ պաշլատը : Պունուն իւղէրինէ սէքիղ
օն կիւն կէշէրէք նէ ետօնաճաղըմը պիլմէզճէսինէ
չարշու վէ փաղար տօլաշտըղըմ սըրատա շու տէ-
լիղանլույա բասթ կէլիպ վէ եանընա սօղուլուպ ,
թահիւտ իթտիկի պէշէիւղ ալթունու խաթըրնա կէ-
թիըտիքտէ քէմսալը հիտտէթլէ «պէ գատըն սէն պէն-

տէն նէ՞ խաթէյօրսուն , պէնիմ իլէ նէ ախզ ու ի-
թան վար , ադլընտաքիմի՞ տօղանմըշ , հայտէ տէֆ
օլ » եօլլու մուամէլէյի թահքիւրէյէ իլէ ազ գալ-
տը պէնի տէօյէճէք օլտու :

Շու սըրատա պիր թաղըմ խալգ մահէլլի
միւնաղապա եէթիշիւպ , պէօյլէ պաղըշմամըղըն
սէպէպլինի սօրտուքլարընտա մէրգում քիպարզա-
տէ պիլափէրվա վուգուի հալի ծնլարատա նադլ
վէ հիքեայէ իթտիկինտէ թապիաթը իլէ հէրքէս
ծնա հադ վէրիպ , պէնի տիվանէ եէրինէ գօտու-
ար , պիր արալըդ հադըդաթը հալը հէրքէսէ իլան
իթմէկի գուրմուշ խիմ , հալպու քի շու տէլի
գանլու պէյնէլէհալի քիպար դատէ պէլլէնմիշօլտուգ-
ճա պունու տախի քիմսէյէ ինանտըրամայուպ տի-
վանէլիք խամնի թաղընմըշ իքէն , պիրտէ էտէպ-
օիզլիք նամընը գաղանաճաղըմը պիլտիկիմտէն
սիւքիւթի իխթիյար վէ աղլայա ռղլայա խանէմէ
կիթմէկէ գարար վէրտիմ :

Չօղան պուրատա Նէճիպ պէյէ խիթապէն ,
անլատընը՞ղմը էֆէնտիմիզ , պունա չարիը ալէմ
տէրլէր , պէշ փարմադ պիր օլամադ , կէօյա պիր
ատէմ քիպար թէսմիյէ օլմագլըղա միւճէրրէտ քի-
պար , ադլլը , արիֆ , սահիպի տիրայէթ օլմա՞ղ մը
լաղըմ կէլիը , հաշա՛ սիւմմիւ հաշա :

Իշթէ պունուն կիպի տահա հէր պիր քէօյլիւ
վէ չօպանըն , իտրաքսըզ , տիրայէթօիզ , լիյագատ-
սըզ , վէ քիպարլըզտան մահրում սայըմատը իգ-

Թիզա իթմէզ: Զիւնքի պիր չօդ չօպան դըյա-
ֆէթլէրի քիպար թէսմլյէ օլունան էշխաստան
պին դաթ տահա զիյատէ քիպար օլտուքլարը թէճ-
րիւպէ իլէ պուլունմուշ վէ պէլլէնմիշ աիր:

ՆԻԿԻՐՄԻ ԱԼԹԸՆՃԸ ԿԻՒՆ

ԿԵՕՁԷ ԿԵՕՐԻԻՆՄԵՄԷՔ ԻԼԱՃԸ

Զօպանըն հիքեայէթի զարիպէսինէ Նէճիպ
պէյ քէմալը թէահիւր իլէ տինլէյուպ հէլէ շու միւ-
թաալաթ վէ ճիւմլէլէր իսէ օտէրէճէ էֆքեարընա
մըթապըգ կէլտի քի արթըք քէնտիսինի թութա-
մայըպ, չօպանա խիթապէն «էյ պէնիմ» ըէֆիգը
սատըգըմ, միւթաալաթ վէ էֆքեարընըզտա սիզի
տէրէճէսիզ հագլը կէօրլյօրում, վէ պու պապտէ
հէր վէճհ իլէ սիզէ հէմ էֆքեարըմ, պէնտէնիզ
տախի հէր նէ գատար օլտուգ ճա վարիյէթլի, վէ
սահիպի սէրվէթտէն պիր ատէմին էվլատը իսէմ
տէ, հիչ պիր քիմնէյի պուլունտուղու հալվէ մէֆ-
գը վէ մէսլէքտէն, վէ Խախօտ գըյաֆէթի էլպի-
սէսինտէն պահս վէ իմթիհան իթմէյուպ, ախլա-
գը մէմուռն իլէ միւթթասըֆ օլուպ օլմատըղընը

Քէշֆ վէ թէ ճրիւպէսինէ չըզըջը յօրում, վէ իշթէ եւ-
լընըզ պու նազիք փարչայը թահթը թահզըզ վէ
թէթզըզ ալուրում : Եւվէթ , օ մուպարէք վէ
մէսուտ քիպար կէլմէսինէ էօյլէ ալթուն եիւքլէն-
միշ հայվան հազգընտա սէօյլէմէկի թէնգիլ կէօ-
րէմէյուպ , տիրայէթ , դապիլիէթ , ինսանիյէթ ,
համիյէթ վէ մէրհամէթ , վէ շէֆգաթը օլան զէ-
վաթա սէօյլէմէքտէն տէ կէրի տուրամամ :

Իլթէ սիզտէ չօպան գըյաֆէթինտէ պիր ա-
տէմ իքէն հիքեայէթինիզի քէմալը մէֆսունիյէթլէ
տինլէտիմ , վէ ծնլարտան հիտսէ ալմազ արզու-
սունտա օլտուղու մ Գաննէմ տէտիքլէրլմին իսպա-
թընա պիր տէլիլի գաւլիտիր : Հէքիմ պաշընըն
նազլիյէթի նաորլ օլտու , վէ նէրէտէ դարար գըլ-
տը իտէ , իսթամ իթմէնիզի սիզտէն բէնա իտէ-
րիմ » տէյիննէ չօպան թէքրար հիքեայէյէ շուրու
իյլէտի :

Իշթէ ճանըմ հէքիմ պաշը , տէտի դարը ,
շու քիպարզատէ վէ սէօգիւնէ սաաըզ պէլլէտիկի-
միզ տէլիգանլուտան պու մազուլէ մուամէլէյի
կէօրիւննէ միւթնէսիր օլտուղու ճիւնհա վէ թազ-
սիրաթընը իսպաթա շահիտլէրիմ օլմատըզընտան ,
հիւքիւմէթէ միւրաճաաթ իտէնէք օլտամ իսպաթ
իտէմէյէնէյիմի պիլէրէք մէրգումանըն ինսաֆ վէ
մէրհամէթ տամարլարընը ույանտըրմազ էմէլի իլէ
վուգուի հալի քէնտիսինէ պէնզէր պիր թազըմ
քիպար վէ քիպարզատէլէրէ արզուհալ թազտիմի

իլէ պէյան վէ իֆատէ իթտիւմ, վէ կիւնէրճէ դա-
փուլարընտա էսիր կիպի պէքլէտիւմ խէտէ հէր-
քէս պէնի կէօրմէզլիքտէն կէլտիքլէրի ճիհէթլէ,
պիւսպիւթիւն չարէ վէ տէրմանըմ քէսիւտի, պէնի
պու քիպարլարտան հիչ պիրինին կէօրմէմէսի վէ
վասըթա իթտիկիւմ ատէմլէրէ պիլէ պիզ էօյլէ դա-
րը կէօրմէտիք տէյու ճէվասլ վէրիլմէսի գըզըմ ի-
լէ պէրապէր թէհալլիւրիւմիւզի մուճիպ օլուպ «աճէ
պաիւզէրիմտէ պէնի կէօղտէն նիհան խտիճի պիր հալ
մը վար» տէյու մէրազ իտէրէք նիհայէթ պէնի
հէրքէսէ կէօթէրիճի պիր մուալիճէ պուլտպիլմէք
արղուսի իլէ սիզէ կէլտիւմ. իւմիւտիւմ եալընըզ
սիզտէ տիր, ճանըմ հէքիւմ պաշը, պէնիւմ շու
տէրտիմէ պիր տէրման խտինիզ տէյու րէճա վէ
նիյազա պաշլսուր:

Հէքիւմ պաշը շու հիքէայէյի թէքմիլ տիյնէ-
տիքտէն սօնրա Գատրի պէյին կէօղիւնտէն նիհան
օլուճու իլաճ իսթէմէսի կիպի, պու գարընընտա
կէօղէ կէօրիւնիւճիւ իլաճ մաթլուպ իյլէմէսինէ
թէաճճիւպ խտիւպ, պիր մըգտար թէֆէքքիւր վէ
էնտիչէտէն սօնրա «օ ախշամ տէլիզանլունուն ճէ-
պինտէն պիր թէնէքէ գուլթու տիւշտիւկիւնիւ սէօյ-
էմիշ խտին, շիւտի օ գուլթու նէրէտէ տիր» տէյու
սիւլալ իթտիքտէ, եանընտա օլտուղունու ճէվասլ
վէրմէքլէ չըգարըպ թէսլիւմ իթտի: Մէզքիւր գու-
թույու հէքիւմ ալըպ աշմասը իլէ տէրունինտէ պիր
մըգտարճըք սու կէօրտիւկիւնտէն, շու սույու թու-

Թար Թարթար, սիւղեր, նիհայեթ կէօղ եաշը օլ-
տուղունա իզնա օլուպ քէնտիսինէ եարայըչը պիր
մուալինէ օլտուղու իւզերինէ մէմնունիյէթինտէն
նէ եափաճաղընը պիլմէզ տէրէճէյէ կէլուր, վէ
դարըյա տէօնէրէք իսապէթ քի շու գութույու
պանա վէրտին, գիրա պունուն իչինտէ օլան սու
էօյլէ Թէէսիրլի պիր զէհիրտիր քի, տիւնեանըն սօ-
նունա գատար եանընըղտա դալմըշ օլսա սիզի հիչ
պիրքիմնէյէ կէօսթէրմէյէճէք իտի, շիմօի պու գու-
թուտա օլան սույու տէօքիւպ սանա էօյլէ պիր ի-
լաճ վէրէճէյիմ քի Թէրթիպ վէթարիֆիմ իւզրէ
իսթիմալ իթտիկինիզ հալտէ հէմ հէրքէսէ կէօ-
րիւնիւր, վէ հէմտէ միւրատընըղա նայիլ օլուր-
սունուզ տէյուպ, պիր շիշէյէ պիր ազ առի սու
վէ շէքէր գօյարաք դարըյա Թէսլիմ, վէ ծն տանէ
ալթուն վիրիպ, մէզքիւր ալթունլար իլէ դըզընա
պիր դաթ էսվապ հազըրլամասը իլէ իլաճը տախի
մէրգումայա իչիրիպ Թէմիղճէ կիյտիրտիքտէն սօն-
րա, վուգուաթը մէշրուհանըն արզ վէ իֆատէսի
իչին քիպարզատէլէրէ կէօնտէրմէսինի, վէ հէր նէ
գատար լազըմ իսէ քէնտիսինի ֆէրահ վէ կիւլէր
եիւզլիւ Թութմասընը Թէնպիհ վէ Թէֆհիմ իյլէ-
տի: Զէվալլը դարը հէքիմին էֆքեարընը անլամա-
յարադ ալտըղը իլաճ վէ ծն ալթուն իչիւն պին Թիւր-
իւ Թէշէքքիւր իլէ ավտէթ, վէ իչի պիր պաշ-
տան պիր պաշա դըզընա նազլ վէ հիքեայէ իթ-
տիքտէն սօնրա, տէր հալ պիր դաթ Թէմիղ էսվապ

աբարադ ֆերտասը կիւնիւ գըզընը թէզէն վէ քիւ
պարզատէտէն պիրիսինէն դօնաղընա տուխուլիլէտիւ

Մերդումա գըզ գաթէն մալիքէյի հիւսնէ վան
վէ տիլֆիրիպ գէման գըզլար սըրասընտա իքէն ,
եէնիտէն եէնի կիլինիպ գուշանմասը հիւսնիւնէ
պիր գաթ տահա կիւզէլիք վէրմիշ , վէ հէման
հէր քէսին կէօյնիւնիւ քէնտիսինէ ճէլպ կիլէմէք
տէրէճէսինէ կէլմիշ օլտուլունտան , դայէթ գէնկին
վէ մալտար պիր ատէմին խանէսինէ կիրմէքլէ , գօ-
նադ հալլիսինտէ պիր լոգմա նանը ազիդ իչիւն
աղլայան վէ մէլիլ մահգուն օթուրուպ իհսան պէք-
լէյէն ֆազըրլարըն թէհտիտի իլէ գօլուրուգլաթը
սըրատա , պիդիմ սիւսիւ գըզ քէմալը թաղիմ վէ
թէքրիմ իլէ գապուլ օլունուպ , դօնադ սահիպի-
նին նեզտինէ կէօթիւրիւրիւ :

Սիւսիւ գըզ շու հալի իլանըն թէէսիրինէ
համլ իտիպ , կէօյնիւնճէ հէքիմ պաշըյա պին
տիւրիւ տուա վէ սէնա իթտիքտէն , վէ դօնադ
սահիպի իլէ օէլամլաշուպ , խթիֆսարը հաթըրտան
սօնրա մահուտ տէլիգանլու իլէ պէյինլէրինտէ կէշ-
միշ օլան մուամէլէյի հիքէայէ իտէրէք շու իլէ հիւմ-
մէթ , վէ քէնտիսինի շու պէլատան գուրթարմազա
միւրվէթ պույուրմատընը ըէճա կիլէտի :

Մալտար ատէմ շու վուգուտթտան մալիւմաթ
աղորդը հալտէ գըզըն հալինէ բահմ վէ շէֆգաթ
խտիպ սաղըն գըզըմ էսէֆ իթմէ , սանա պէօյիւք
քէտէր օլմուշ , ֆազաթ պէն օ տէլիգանլըյը շա-

զըրուպ լայըզը իւն թէքտիր իթտիքտէն սօնրա սի-
 պէ վատ իթտիկի պէշ եիւզ ալթունու ալուպ ազ
 կիւն զարֆընտա ելինիպէ եթիշտիրիւմ տէյու վատ
 իյլէմէսի կիպի, ֆիլվիտզը փէք ազ զէման իշինտէ
 թահիւտինի իճրա իտիպ, պիշարէ վալիտէ վէ գը-
 ղընըն մէմունիյէթլէրինէ սէպէպ միւսթադիլ օլ-
 տու: Աէլէլիմ քի պէրի թարաֆաա Գատրի պէ-
 յին րահաթը պիւսպիւթիւն զայիլ օլուպ, պիր
 գաշ կիւն սօնրա պի թէքրար հէքիմին տիւքեա-
 նընա կիտէրէք սիվալ իթտիքտէ իսթէտիկի իլա-
 ճըն պուլունմուշ օլտուղունու խապէր ալմըշ օլտու-
 ղունտան չըլտըրմադ տէրէճէսինէ կէլմիշ օլտու-
 ղունտան, հէման պօլ քէսէտէն պին տանէ ալթուն
 վէրէրէք շունուն թէէսիրինի կէօրտիւքտէն սօնրա
 պիր օ գատար տահա վէրէճէկինի վատ իթմիշտի:
 Հէրնասըլսա մէզքիւր իլաճ հազըրլանտը, վէ
 նէ եօլտա իսթիմալ իտէճէկի մէրդում հէքիմ թա-
 րաֆընտան Գատրի պէյէ պիլթէֆհիմ նայիլի միւ-
 րատ օլտուքտան սօնրա կէլիպ քէնտիսինէ խապէր վէ-
 թիլմէսի թէնպիհ օլունտու, էվվէտ թէնպիհ օլուն-
 տու ամմա Գատրի պէյտէնտէ փարալար չօրապ
 սէօքիւմիւ վէրմէկէ պաշլատը, հա՛յ կիտի թէճ-
 րիւպէսիզ կիւճիւք հա՛յ, պէօյլէ սըրալարտա պադ-
 քի փարանըն թէքի չիֆտի պադըլը՞ր մը, Գատրի
 պէյ հէքիմին թէրթիպի իւզրէ պիր թադըմ քէօհ-
 նէ էսվապ կիյէրէք, վէ մէզքիւր սուտան եիւզիւնէ
 սիւրէրէք պիլա ֆիւթուր սարայ գափսւսունտան

իչերույէ տուխուլ , վէ ներտիպանտան չըդարադ Մինադինկանըն օտասընա վասըլ օլտու :

Օրատա եիւղիւնիւ եայգայուպ Մինադինկայա կէօրիւնմէսի իլէ մէրգումա իշարէթլէրինին պու վէճհ իլէ իճրա իտիլմէսինի միւճէրրէտ Գատրի պէյին լիյադաթ վէ ֆէթանէթինէ համլ իտիպ , մէմնունիյէթ տույտու , վէ մէրգումուն պէսլէմէլէրինտէն պիրի վադթիյիլէ Թիւրքիա ճիվարլարընտա պուլունմուշ , վէ օլտուքճա Թիւրքճէյի թահսիլ իտէպիլմիշ օլտուղունտան , Գատրի պէյ իլէ հիյնի միւլադաթտա սէօյլէշէպիլմէք իւզրէ շու պիր դաշ հաֆթալար զարֆընտա մէրգում մէսլէմէտէն պիր աղ Թիւրքճէ էօյրէնէպիլտիկինտէն , պու քէրէ վուգուի միւլադաթտա Թիւրք լիսանը իւզրէ մէրասիմի խօշամէտիյի իյֆա իթտիքտէն սօնրա , օրայա նիշուն կէլմիշ , վէ էֆքեար վէ արգուսու նէտէն իպարէթ օլտուղունու սիվալ իյլէմիշ օլմաղլէ , պէյինլէրինտէ շու վէճհ իլէ միւքեալէմէ աշըլմիշ իտի :

— Էֆէնտիմ , տէտի Գատրի պէյ , գուլունուղ Թիւրքիյալըյլմ , պունտան իւշ սէնէ էվլէլ սիզին թասվիրինիյի պիրիսինին էլինտէ կէօրէրէք Չին դըրալընըն քէրիմէսի օլտուղունուղու խապէր ալտըղլմ անտէ , գալպիմտէ հասըլ օլան աթէշի սէվտայը սէօյիւնտիւրէճէք հիշ պիր չարէ վէ տերման պուլամատըղլմ ճիհէթլէ քէնտիմի դատէրէ թէսլիմ իտիպ , հէզաք միհն վէ մէշադգաթ իլէ պուս

րայա տիւշէպիլտիմ : ա՛հ էֆէնտիմ , պունտան սօն-
րա պէն սիգին աղատ դապուլ իթմէզ քէօլէնիզ վէ
պիր պիչարէ իֆթատէնիզիմ :

— Աիւզէլ ամա ա գուզում , էօյլէ թաճիլ
իթմէմէլիսինիզ , չիւնքի էօյլէ շարթլար վար տըր
քի անլէրի թէքմիլ իճրա խոիմէզ իսէ պէնիմ ի-
լէ իւրֆէթ միւմքին օլամազ , էվվէթ պէնտէ սէնի
սէվտիմ վէ սէվէճէյիմ , անճագ շերայէթի լազըմէ
իճրա , վէ պատէհու իւրֆէթ իյֆա օլմալը :

— Ա պէնիմ իքի կէօղիւմ էֆէնտիմ , աշըք
մաշուգ պէյնինտէ էօյլէ շարթ վէ շերալիյէթ , վէ
պիր թաղըմ աղատ վէ մուգավէլէ նէ՛ տէմէք տիր
էքիմիզ պիրպիրիմիզի սէվտիկիմիզ կիպի հէր շարթ
վէ հէր մուգավէլէ պիթմիշ օլուպ , սիգի իչիւն պուն-
ճա վազըթտան պէրու դան եաշ աղլատըղըմ եթ-
մէ՞զ մի , պէնիմ կիպի պիր պիչարէ քէօլէնիզ
հագգընտա րահմ վէ շէֆգաթ իթմէ՞ղմիսինիզ :

— Սիգին կիպի փէք չօքլարը տէրաի աշղըմ-
լա եանըպ քիւլ օլտուլար , ֆաղաթ օտամա կիր-
մէք տէյիլ հալէա փէրտէ ալթընտան պիլէ եիւ-
ղիւմիւ կէօրմէկէ նայիլ օլամատըլար , սիգի օտա-
մա գապուլ իթմիշ օթուրթմուշ օլտուղումա մէմ-
նուն օ՛լմայօրմուտունուղ , նէ հալ իսէ վազըթ կէշ-
մէքսիգին պանա էֆքեարընըղը պէյան իթմէլիսին
պուրայա կէլաիքտէն արղըն նէ՞ տիր , վէ նէ՞ տէ-
մէք իսթէրսին :

— Աման էֆէնտիմ , պէնտէ շաշըրտըմ , նէ

սէօյլէյէ ճէյիմի պէնտէ պիլմէմ , ա'հ էֆէնտիմ էօւ
լէճէյիմ ,

Արգուհալ սունմաղա ճանէ սէնի թէնհա պուլամամ ,
Աէնի թէնհա պուլտճագ քէնտիմի ասլա պուլամամ :

— Պու լազըրաըլար իլէ սէօքմէզ , էֆքեա-
ընըզ նէ իսէ գաթիէն սէօյլէյիպ պիթիլմէլիսինիզ
քի ծնա կէօրէ շարթլարըմը սիղէ պէյան իտէյիմ :

— Էֆէնտիմ գուլունուզ հաթտի մի թանը-
ըմ , վէ պիր գըրալ գըզընա Նայիլ օլմագ հաթ-
տիմտէն չօք եօգարը օլտուղունու պիլիլիմ , ֆա-
գաթ կէօնիւլ պույա էֆէնտիմ , իսթէլիմ քի պուն-
տան սօնրա պէնիմ օլասընըզ , վէ պիրլիքտէ եա-
շայալըմ , (այազլարընա դափանուր)

— Պէնի փէտէր վէ վալիտէմտէն իսթէտիկի-
նիզ հալտէ սէնի տիվանէ եէրինէ գօյարադ գաթլ
վէ իտամ իտէճէքլէրինէ չիւփհէ եօդ տուր , իշթէ
օ վագըթ պէնիմ իչինտէ տիւնեա եօդ տուր , ան-
ճագ պէն պունուն շարէսինի պուլուր , վէ էր կիճ
սիղին օլուրում , իշթէ պու կիւնտէն պէն սիղէ
սէօզ վէրիլիմ քի պէն սիղէ օլաճաղըմ , ֆագաթ
պագալըմ պէյան իտէճէյիմ շարթը գապուլ ի-
տիպտէ իճրա իտէպիլէճէ՞ք միսինիզ :

— Էմրինիզէ միւնթագըըմ էֆէնտիմ :

— Եօյլէ իսէ պէնի տինլէ , պունտան տէօրթ
սէնէ դատար էվէլճէ գայըզ իլէ տէնիզ իւզէրինտէ
քէշթ վէ կիւզար իտեր իքէն փարմաղըմա թագ-

մըշ օլտուղում էմալը կէօրիւմէմիշ թէք թաշ էլմաս եիւզիւկի դաղաէն տէնիզէ տիւշիւրտիւմ :

Ֆիլվազը մահէլի մէզպուրա տալըըճլար ին տիրտիք վէ պէլքի պէշ եիւզ պադըճը վէ ֆալճըյա պագտըրտըզ պիր տիւրլիւ պուլամատըզ , պէն շիմտի նիյէթ իթմիշիւմ քի օ եիւզիւկ պուլունմայընճա էվլէնմէյէճէյիւմ , իսթէրսէ պիր վիա տիշահ էվլատը իսթէսին , վէ պապամ պէնի էօլ տիւրէճէք օլտուն , էվլէնմէք իհթիմալըմ եօդ տուր անճագ եիւզիւկիւմիւ կէթիրէն ատէմ հալեա պիր դայըզճը վէ պալըզճը պիլէ օլսա պէնի ալմագ իս թէտիքտէն սօնրա օնա վարաճաղըմ , իշթէ գուղում շարթ վէ մուգավէլէ տէտիկիւմ պունտան իպարէթ տիր , էկէր գապուլ իտիպ եիւզիւկիւ պուլմաղա մուվաֆֆագ օլուր իսէն պէնի ալաճաղընա շիւփհէն օլմասըն :

— Վադաա թէքլիֆինիզ աղըրճա պիր մէ սէլէ իսէտէ «աշըգա Պաղտատ ուղագ տէյիլ» ֆէհ վասընճա տաղ թաշ գօյմայուպ շու եիւզիւկիւ աւրայաճաղըմ տէյէրէք Մինագլինկայա վէտա իտիպ , եանընտա օլան մուալիճէտէն եիւզիւնէ կէօղիւնէ սիւրմէսի իլէ կէօղտէն նիհան օլարագ օտատան վէ սարայ գաբուսունտան տըշարը չըքմըշ կիթմիշ :

Պուրատա ձէմիլէնին բէտէրի հիտտէթլէնէրէք «տէմէք տիր քի պէնիւմ օղլում պիւսպիւթիւն տիվանէ օլմուշ , վա՛հ , վա՛հ , վա՛հ , պու նէ՞ ադըլ , դըրալ դըրը նէ՛րտէ , քէնտիսի նէ՛րտէ , ալլահ

միւսթահադըն վերսին ելլատ նէ տէյէյիմ » :

Չօպան հիքեայէյի պուրաճըդտաքէսիպ շէօյլէ պիրթավը իլէ Նէճիպ պէյին պադմասընա միւթէադըպ օ տէյիլ ամմա պէյ էֆէնտի, սիղլին տախի Րէֆըդանըն աչգ վէ սէվտասը իլէ տաղլարա տիւշմիւշ, վէ «աման Րէֆըդաճըղըմ», աճապա սանա նէ վաղըթ դավուշաճաղըմ» տէյու ֆէրեատ վէ ֆիղան իթմէքտէ պուլունմուշսունուղ, լաքին հիքեայէթիմտէն կէօղլէրին հալ վէ հարէքէթ վէ հիյլէ վէ տէսայիսինէ վաղըֆ օլապիլտինի՞ղ մի, մահպուպլէրին հիւ պիրինտէ ինսաֆ վէ մէրհամէթ ևօդտուր, իսթէրտէ աշըղլար աղլասըն, տիւնեալէր տօլաշսըն, կէճէլէր թա սապահա գատար րահաթընը զայպ իթսին, քիմլոն վաղիֆէսի, անլարըն աչգ վէ սէվտալար իլէ փերուշան օլան աշըղլարըն զէրրէ գատար րահմ վէ շէֆգաթ իթմէմէքտէն պաչգա ծնուն աչգ վէ ալեագասընը պաղըլար քէնա տի էյլէնճէսինէ, վէ պաղըլար մէնաֆիի զաթիյէսինէ, վէ պաղըլարը իօէ իսթէտիկի մաթա վէ էշեայը պուլտուրուպ ալտըրմասընա հասը իտէր :

Պուրալարընը պիլինիլտէ ծնա կէօրէ շու կէնճ վէ նէվճիվան չաղընըդտա ախլեաղընա մալիւմաթընըղ օլմայան պիր դըղ իչիւն քէնտինիղի պու տէրէճէ ալտաթմայընըղ, իսայրխահանէ իթտիկիմ շու նասիհաթլար իչիւն գուլունուղա կիւճէնմէզսինիղ զանն իտէրիմ :

Նէճիպ պէյ պիր մըղտար տիւշիւնախլաքան

ասորա չօսան արդատաշ սէն պու խուսուս իշին մէ-
 րադ իթմէ, պէն կիւղէլի սէվէրիմ, վէ Րէֆըդա-
 յը Էզճան ու տիլ սէվէրիմ, անճադ սէվտիկիմ գըղ
 տա նիմ պիր ախլեադ պօղուղլուղու կէօրէճէք օլ-
 ոամ հալեա տիւնեա կիւղէլի օլտա պիր տահա
 եիւղիւնէ պադմադ իհթիմայլմ եօդ տուր, պէն
 Րէֆըդայը կէօրէճէք օլտամ նէ Ճէմիլ պէյ կիպի
 փարմաղընըն ուճունու կէօրմէք իշին եիւղ ալթուն
 վէրիւրիմ, վէ նէ տէ Քատրի կիպի տէնիղէ տիւ-
 շիւպտէ ֆալճըլարըն վէ տալղըճլարըն պուլամատը-
 դը եիւղիւկիւ արամաղա կիտէրիմ, ծնլարըն իթտիկի
 պիր նէվի տիվանէլիք տիր, շու գօյնուճտաքի թաա-
 վիրէ պաղըլընճա Րէֆըդա կիւղէլէրին կիւղէլի
 տիմէկէ սէղա տըր, ֆաղաթ ախլեադը թէճըրիւպէ
 իթմէյինճէ աղաը իղտիլաճ իթմէք միւմքին տէ-
 յիլ տիր, Էզճիւմէ պէնիմ Րէֆըդաճիյիմին ախ-
 լեադը տախի հիւսնիւ կիպի կիւղէլ օլտուգճա,
 դաթէն պէօյլէ տիվանէճէ շէյլէր թէքլիֆ իթմէզ,
 անճադ պու մաղուլէ տիվանէ աշըղլարըն սէրկիւ-
 դէշթինտէն տախի քիշինին միթէնէսիհ վէ միւ-
 թէնէպի օլաճաղը տէրքեար օլտուղունտան պու
 Քատրի տիվանէսինին հիքեայէսինի խիթամ իթմէ-
 նիղի րէճա իտէրիմ տէյինճէ չօսան շու վէճհէ տէ-
 վամ իյլէտի:

Քատրի պէյ Սինաղլինկատան այրըլտըղը կի-
 պի աթընա սիվար օլուպ մէմլէքէթ մէմլէքէթ տօ-
 լաշմաղա, վէ շու եիւղիւկիւն նէրէտէ օլտուղունու:

պիւմէլէրի իշուն ըստթ կէտիկի Փալճըյա քիւլլէ-
յէթլիւ ադճէ վէրէրէք պագտըրմաղա պաշլատը
խստէ, հիշ պիր թարափոտա պուլամայուպ, նիհա-
յէթ հինտիսթան ճիւլարընա տիւշտիւ :

Հինտիսթան մէմէքէթին փայթախտը օլան
մէմէքէթէ եադընճա տիկէր պիր շէհիրտէ Եու-
սուֆ նամընտա զայէթ ղէնկինն վէ տիւպէր պիր տէ-
լիգանլը օլուպ, եինէ օ շէհիրտէ Զէլիհա նամըն-
տա օլան տիկէր պիր ղէնկիննն դըզընա թաշիգ-
իթմիշ տի :

Մէրգումա Զէլիհա օն իւշ օն տէօրթ եաշըն-
տա ղայէթ հիւսնէ վան վէ պէյաղ, դարա դաշլը
դարա կէօղլիւ պիր դըզ օլտուղուհտան մախսուղ
պու դըզ իշիւն մէտհիյէ օլարադ սէյլէնիլմիշ օ-
լան ղազէլի օգույալըմտա տինէ :

Էվլէլա կէօրտիւմ պէկէնտիւմ պիր մէլէք սիմա պէյաղ,
փէնպէվէշ ճիւմի պէյաղ տըր միսլի պիհէմթա պէյաղ,
սաֆ սաֆ ինճուլէր կիսլի հօղկա տիհանտէն տէրքէնար,
իյլէմիշ տէնտանլէր հէփ Էվլէվի շէհլա պէյաղ :

Գար կիսլի շէհրէնտէ օ քեաքիւլ նէ խօշ մուլէր սամուր
թըղը միւթկեանլար սամուր թուղրաի էպրուլէր սամուր
իշթէ փիւշթ իւզրէ տէօքիւլմիշ մարը կէյսուլէր սամուր
պիր գարըշ կէրտան կէօքիւս պիլլօր սօմսըրմա պէյաղ :

Սէրտէ եադմանըն քէնարը հէփ պօյալը ֆըտըրի
ֆէտտէ փիւսկիւլ ֆըտըրքի փօշ մէյալի ֆըտըրքի

կէօնա կէօն էլվանտէն էօղքի պէտէ շալի ֆրատրքի
քեահ հիլեր հէփ գըրմըզը քեահիպէ փիւր զիպա պէյաղ :

Գըլնազար սէվտայիլէ էյ կիւլ եանաղը փինպէ բէնկ
բուխէրի ալ փէնպէրէնկ շէքէր տօտաղը փէնպէ բէնկ,
հէփ վինուտի փէնպէրէնկ հէմ ոօլ վէ սաղի փէնպէրէնկ
հազ խէթատէն սազլասըն սէնիքի հէր աղա պէյաղ :

Իշթէ Զէլիհա հաղկընտա սէօյլէնիլէնէպեաթ-
տէն քէնտիսինին տիլպէր վէ մալիքէյի հիւանէ վան
օլտուղու անլաշըլաճաղընտան ախէր տիւրլիւ թա-
սիրաթա հաճէթ եօղուսատա , չօղ տէլիդանլուլար
նալան վէ իւրեան , վէ շէրպէթ էճէլի նուշ իտէ-
րէք սէֆիլ վէ սէրկէրտան էօլմիւշ իտիլէր :

Հէր կիւղէլին պիրէր տիւրլիւ ախեաղը օլ-
տուղու կիպի , մէրդումա Զէլիհա տախի քէնտի-
սինտէն պի խապէր օլան տէլիդանլուլարը դաֆէս
ալթընտան սէյր վէ թէմաշա իտիպ . աշղ վէ սէվ-
տասը իլէ էօլիւմ մէրթէպէսինէ կէլմիշ պիշարէլէ-
րին իսէ հիշ պազ մաղ . վէ իսթիհլատէն կէրույէ
տուրմաղ իտի :

Զէվալը Եօլսուֆ մէրդումա Զէլիհայէ օ տէրէ-
ճէ դափըլմըշ վէ օ տէրէճէ կէօնիւլլէնմիշքի , պիք
քէրէճիք մահպուպէսինին եիւղիւնի կէօրմէք իշին
պիւթիւն վարիյէթ ինի տէյիլ , հալեա ճանընը պիլէ
դուրպան իտէճէյինի վատ վէ թահիտ իթտիկինէնիս-
պէթլէ մէրդումա Զէլիհա հէզար վէ իսթիղնա իտէր ,
վէ սաշընըն թէլինի պիլէ կէօթէրմէղ իտի :

Մէրդում Եռսուֆ նէ եափաճաղընը շաշը-
րուպ նիհայէթիւլէմը պիր թաղըմ պապըճըլարա
վէ ֆալճըլարա տիւշերէք մահպուպէսինի ճէլպ իթ-
մէք իւղրէ մուալիճէ արամաղա չըզըչորդտա , շու
մատտէսի իշիւն Զէլիհանըն պիր թէլ սաշընա իհ-
թիյաճը օլտուղունու խասլէր ալմասը իլէ մէրդու-
մանըն պէսլէմէլէրինի էլտէ իտէրէք վէ պիր քիւլ-
լիյէթիւլ մէսարիֆլէր իտէրէք կիւճ հալ իլէ պիր
թէլ սաշա տէսթրէս օլա պիլմիշ իտի :

ԵԻԿԻՐՄԻԵՆՏԻՆՃԻ ԿԻԻՆ

ՄՈՒՀԱՊՊԷԹ ԻԼԱՃԸ

Մէրդում Եռսուֆ շու պիր թէլ սաշը ֆալ-
ճըլարա վէրիպ օղութտուգտան վէ նէֆէսլէթտիք-
տէն սօնրա ալուպ ճէպինէ վօյտու , վէ ֆալճըլա-
րըն իֆատէսի իւղրէ պունտան պէօյլէ Զէլիհանըն
տախի քէնտիսի իշիւն եանըպ թութուշաճաղընա
ինանարաղ եօլունու կիթտի :

Օ կիճէ պիշարէ Եռսուֆ քեահ ույուր , քեահ
ույանուր , վէ ըույասընտա պիր տիւղիյէ Զէլիհայը
կէօրիւպ , կէօյա մահպուպէսինին տախի թըպըը

քէնտիսի կիպի աշգա տիւշմիւշ , վէ հաւ վէ նիյա-
ղէ պաշլամըշ օլտուղունու կէօրիւր խտի :

Աճ թաւուգ քէնտիսիների արտիա անպարընտա
ղանն խտեր ֆէհվասընճա , մէրգում Նուսուֆ օ
կիճէ ըույասընտա Ձէլիհա իլէ պիւրլէշիպ «իլթէ
քիմնէյէ վէրմէտիկիմ կէօնիւլիւ նիհայէթ սէն ճէլպ
իթտին , հէման եարըն ախշամ վազըթ դարարտը-
ղը կիպի խանէմիղէ թէշլիֆ իտինիղ , դարուլար ա-
շըք , օտալար տիօշէնմիշ , էվտէ քիմնէ եօգ , օրթա-
լըգ աղիրտէն խալի իքէն զէվգ վէ սէֆա , վէ մէ-
րամըմըղը իճրա խտէլիմ » եօլլու հէզար նազ վէ
շիյվէ իլէ մահպուպէսինտէն վատ ալտըգտան սօնրա
պիր արալըք ույանուպ քէնտիսիների եաստըղա սա-
րըլմըշ պուլտու :

Նուսուֆ օ կիւնիւ տար ախշամլայըպ Ձէլիհանըն
ըույատէ վատ իթտիկի զէման եէթիշտիկի կիպի , պի-
լա իմհալ կիտիպ դափուտան իշէրույէ կիրմիշ , վէ Ձէ-
լիհա խանըմ իլէ կէօրիւշէճէկինի խըտմէթքեարլա-
րա պէյան իթմիշ օլտուղունտան , պէր մուճիպիմիւ-
թատ խանըմը միւմայիլէհէյէ իխթար օլունտու :

Ձէլիհա շու հալի իշիտինճէ կէօյնիւնճէ կիւլ-
մէկէ պաշլայուպ «Նուսուֆ պէնի պէլքի ըույասըն-
տա կէօրէպիլիւր պաշգա տիւրլիւ կէօրմէսի միւմ-
քին տէյիլ տիր » գըլըգըլու վէրտիկի ճէվապը մէր-
գում Նուսուֆա թէպլիղ օլունտուղունտան , զէ-
վալը տէլիգանլու տուրտուղու եէրտէ պուղ քէսի-
լիպ , վէ էլի այաղը տիթրէմէկէ պաշլայըպ , նի-

հայէթ մուհապպէթինի ատալէթէ թէպտիլ իլէ , հիյնի իգթիզատէ մէրդումտան ինթիզամ ալմագ նիյէթի իլէ դաբումտան տըշարումյա չըքըպ կիթտի :

Պիր միւթտէթ սօնրա մէրդումա Ձէլիհա խաս թալանարագ էսիր ֆէրաշ օլմուշ վէ խասթալըղը կիւնտէն կիւնէ քէսպի շիտտէթ իտէրէք էօլիւմ տէրէճէսինէ վարմըշ օլտուղունտան պու հալի քէնտի ինքիսար վէ պէտտուասընա համլ իտէրէք դալպինտէն ֆէրահ իտէր , վէ մէրդումայա թէտալի իտէն աթըպատէն պիրիսի իլէ օլտն իւլֆէթի ճիհէթլէ խասթալըղընըն տէրէճէսինտէն հէր կիւն մալիւմաթ իյլէր իտի :

Վագաա հէքիմլէր փէք տըղգաթլը պագտըլար . վէ հէր տիւրլիւ մուալիճէյի իթտիլէր իսէտէ . մէրդումա իֆագաթ պուլամայուպ ախէր քեար Հինտիսթան մէլէքինին միւթէսարըֆ օլտուղու չիֆթլիկտէ հուսուլէ կէլէն պիր ճինս օթտան ճէլպ օլունմասընը դարար վէրտիլէր :

Եուսուֆ տիվանէսի շու հալի իշիտինճէ հէման եօլա բէվան օլուպ , տօղըրումա չիֆթլիյի մէղքիւրէյէ կիթմիշ , վէ պէքճի իլէ կէօրիւշիւպ , հալ վէ խաթըրընը սիվալ իթմիշ իսէտէ , մէրդումա միւքէտաէր պիր հալտէ օլտուղու կէօրէրէք սէպէպլինի իսթիֆսար իյլէմիշ իտի :

Պէքճի պուրատա պիր ահը սէրտ չէքիպ « էֆէնտիմ պէնքէտէրլէնմէյիմտէ քիմ քէտէրլէնտին , քիշի մաշուգասընը մէմլէքէթտէ պըրագըպտա տի :

յարը ախէրէ կիթմէք դատար տահա միւշկիւլ պիր
տէրտ օլո՞ւրմու , ահ պէնիմ իքի կէօղիւմ Զէքի ,
յէճիյիմ , աճէսլա շիմտի նէ հալտէ սին , պիլիրիմ
քի սէն տախի պէնիմ իշին դան եաշ աղլայօրսուն ,
Փաղաթ պէ շիհրէ ըաղիպ դանդի՞ աշրդ մաշուգուն
պէյնինտէ թօխուամու Փէսասու վէ ֆիթնէյի անմամըշ
տըր , մէմլէքէթտէ իքէն պիրպիրիմիզէ դավուշմուշ
օլսաք կիւյա կէչինմէք իշին պիր թարիք պուլա՞մա
յաճադ մը իտիք , դուրպէթի իսթիյար իլէ շուրա
լարա դատար տիւշտիւմ , վէ սէնտէն այրըլըշմ
պիւթիւն ըաղիպի պէտլիգանն սէմէրէյի ֆիւստն
վէ ֆիթնէսի տէյի՞լ մի տիր (սիւքիւթիւ հալ իլէ
աղլար) :

— Աղլամա պէքճի արգատաշ կիճէլէր հա
միլ տիր , կիւն տօղմաղտան նէլէր տօղար Փէհվա
սընճա պէլքի պէնիմ պուրայա կէլիշիմ սէնին մէմ
լէքէթինէ կիտիշինէ սէպէպ օլուր , Փաղաթ ասըլ
տէրտին նէ՞ տիր ծնու սէօյլէ պաղալըմ :

— Նէ սէօյլէյիմ , ահ էֆէնտիմ , տէրտիմի սի
լէ նա՞սըլ անլատայըմ , պէն Զէքիյէյի սէվտիյիմ
կիպի օտա պէնի սէվմիշ իտի , հէր սէօղ պիթմիշ
վէ հէման էվլէնմէք սըրասընա կէլմիշ իքէն մէր
դումէնին թէյլէսի էթրաֆը դանտըրուպ « տահա
դըզըմըզ ծն տէօրթ եաշընտա տըր , էվլէնմէք իշին
իւշ տէօրթ սէնէ վաղտը օլտուղունտան տէլիգան
լուտա զուրպէթէ կիթսին պիր աղ փարա դաղան
դըն , տէմիշ . Զէքիյէնին փէտէր վէ վալիտէ ի պա

նա շու թէքլիֆի իթտիքլէրի հալտէ տիւնեա պա-
շմա զընտան օլտու, ֆաղաթ պաշղա պիր չարէ
պուլամատըղըմտան պէշ սէնէյէ վատէ քէսէրէք
Ջէքիյէ իլէ պէրապէր աղլայա աղլայա պիրպիրի-
միզտէն այրըլտըգ :

Եարտէն տուր էյլէտի պու պէնտէսին վահ այրըլըք,
կէօթիւրիւպ տիւր նէյլէյիմ ահ էյ միւստէթ բահ այրըլըք:
Պիւլպիւլ օլմուշ կիւշէնի դամ իչրէ վուսլաթ պէքլէրիմ,
իթտիրիր պիր կիւլ իչին հէր տէմ պէտտէմահ այրըլըք:
Գալտը կէօնլիւմ զուլմէթի դէմ իչրա հէմ վուտէպ իլէ,
Օլ սէպէպտէն կէօղլէրիմ գան տէօքտիւրիւր քեահ այրըլըք:
Պէօյլէ նազը իթմիշ պէնիմ անլըմտա նազաշը Խիւտա,
Թա էզէլտէն սայքի եէր օլմուշ պանա հահ այրըլըք:

Այէր սիվալ իթսէ պանա պիր էհլի տէրտ ահվալի տէրտ,
իշթէ տէրտլէր իչրէ եքթաստըր պիլլահ այրըլըք :

Անլաշըլտը քիմ պու տէրտտէն զուրթուլուշ եօգ կիւֆթիյա,
Ահ նէ միւշկիւլ տէրտ իմիշ եա Ալլահ Ալլահ այրըլըք :

— Գա՞շ սէնէ տիր պուրայա կէլմիշ սին :

— Մէմլէքէթտէն չըղալը թամ իւշ սէնէ օլ-
տու, պէշինճի սէնէնին խիթամընտա իւշ եիւզ ալ-
թուն իլէ մէմլէքէթէ պուլունաճաղըմը վատ վէ թա-
հիւտ իթմիշ իքէն իւշ սէնէտէ էլլի ալթուն պիլէ
թէտարիք իտէմէտիմ :

— Գօրղմա պէքճի գարտաշ, թալէհին եա-
վէր իմիշ քի պէն պուրայա կէլտիմ, սանա իւշ
եիւզ ալթուն եէրինէ պին իւշ եիւզ ալթուն վէ-
ըրիրիմ, անճագ պէնիմ սանա պիր թէքլիֆիմ վար :

կայրուլ խոխալ իճրա իթմէլխան :

— Էկեր էլիմտէն կէլիր իսէ ճան պաշ իւն թիւնէ , քերէմ էտին էֆէնտիմ էմր պույսրուն :

— Հայ հայ , հէմ ալթուն կէլիր վէ հէմ սանա սօգուճուր պիր հէրի հօգ տուր , իշթէ հէկ պէմ ալթուն իլէ սօլու ժլտուղունտան սանա վէ թիլէճէք օլանլար իշին զաննրմ շիւփհէ իթմէղսինիղ :

— Աադաա ֆէլէք պանա մէսէրրէթ պալսշ կիւնլէր հաղըրլամըշ սլտուղունու կէօրիւյօրում ֆաղաթ թէքլիֆինիզին նէ օլտուղունու սէօյլէմէ սինիզ :

— Ատամ փէք գօլայ շէյ տիր , հանը շու չիֆթ լիքտէ պիր ճինա օթ հուսուլէ կէլիր քի հէքիմլէրին չարէ պուլամատըքլարը տէրտէ տէրման օլուր եա , իշթէ օ օթտան պանա պիր մըգտար վէրէսին վէ պէն կիթտիքտէն սօնրա հէր քիմ կէլիպ տէ մէգքիւր օթ տան իսթէր իսէ հօգ տուր տէյիպ տէֆ իտէսին :

— Իշթէ պու օլմատը , չիւնքի վար օլան շէյն հօգ տէտիկիմ հալտէ եալան սէօյլէմիշ օլուրում :

— Սըւհ Սըւհ , պու դատար եալանտան նէ չըգար , պուրատա օթ հօգ տուր տէտիկին կիպի աղ վաղըթ դարֆընտա քիւլլիյէթլի աղ շէ իլէ քէն տինի մահպուպէնին եանընտա պուլաճազսըն :

— Սըւհ կէօսթէրմէսին , պէն պունու եալիմամ , պէն եիկիրմի պէշ եաչընա վարտըմ ալա եալան սէօյլէմէտիմ , ինչալլահ պունտան պէօյլէ տէ սէօյլէմէյէճէյիմ :

— Տէմէք տիր քի սէնին Ձէքիյէյէ օլան ա-
լէադան վէ մուհապպէթին եալան ըմրշ , չիւնքի
սահիհ օլմուշ օլսա թէքլիֆիմի դապուլ խտէր , վէ
հէր թարաֆընը ալթուն եիւքլէնէրէք սիւաճը օլուր
խտին , եկէր իսթէրսէն տահա զիյառէ վէրիւրիմ :

— Ձէքիյէյէ օլան մուհապպէթիմին տէրէ ճէ-
սինի սիզէ թարիֆ խտէմէմ , ֆադալթ տօղրուլու-
ղու Ձէքիյէտէն զիյատէ սէվէրիմ : Պէնիմ իչին
եալան իլէ Ձէքիյէյէ դավուշմաքտան իսէ տօղրու-
լուգ իլէ եըլանա դավուշմադ տահա էվլեա տըր :

— Պէնտէ սէնի ադըլը պիրիսի զանն իթտիմ ,
մէկէր սէն տիվանէլէրին էլի պայրադըսը իմիշսին
տէյէրէք մէրգում Նուսուֆ հիտտէթ իլէ պէքճի-
յի թէրք իթտիկի կիպի մէմլէքէթինէ ալտէթ իթտի-

Նիմտի պու պէքճինին իթտիկի պիր նէվի թէ-
ասսուպ վէ ճէհալէթ վէ տօղրուլուղուն էօթէ եիւ-
զիւնէ կէշմէք տիմէք տէյի՞լ մի տիր , տէյու չօպան
Նէճիպ պէյէ սիվալ իթտիքտէ մէրգում ճէվապ
վէրիպ ,

— Խայր պէքճինին իթտիկի նէ թէասսիւպ
վէ նէ ճէհալէթ տիր , չիւնքի եալան տէնիլէն շէյ
էօյլէ մէզմում պիր շէյ տիր քի կէրէք քիւչիւկ վէ
կէրէկ պէօյիւք հէր նէ տիւրլիւ օլմուշ օլսա հէպ
եալան տըր վէսսէլամ , աֆէրին պէքճի , տօղրու-
սու հէմ աշըղը սատըղ վէ հէմտէ միւսթադիմ
իւլաթվար իմիշ քի շէյթանլարա մախսուզ օլան
եալանը ըհաստ իթմիշ :

— Եւիւղէլ ամմա էֆէնտիմիզ , աչդ վէ ալեա-
դա հասրէթի իլէ դուրպէթէ տիւշտիւկիւն մահ-
պուպէն իշին իճուպը թագտիրտէ պու դատարճըք
պիր եալան սէօյլէմէ՞զ միսինիզ :

— Հաշա , եալա՞ն մը սէօյլէյիմ , սէն պիլմէ՞զ
միսին քի եալան սէօյլէմէքլէ եալանտան պաշգա
պիր շէյ գաղանըլամազ , հէր նէ իշտէ օլուր իսէ
օլսուն պէն իշին հագըղաթընը վէ տօղրուսունու
սէօյլէր , իւսթ թարաֆընըտա դատէրէ հալալէ ի-
տէրիմ , եալանճըլարըն իշի պիր վագըթա դատար
մահուր լայըղընտա կիթսէ պիլէ նակէհան ալթ
իւսթ օլարագ եալանճըլըքլարընըն մէյտանէ չըքմա-
սը իլէ բէղիլ վէ ըուսվա օլաճագլարընա շիւփհէ
եօղ տուր , սէն հէման շու պէքճինին հիքեայէսի-
նէ տէվլամ իթ պագալըմ սօնու նասըլ օլսու :

— Պիշարէ պէքճի եինէ դափունուն էօնիւն-
տէ օթուրուպ քէնտի Զէքիյէսինի տիւլինմէք-
տէ օլսուն , հէքիմէրին թէրթիպի իւղրէ Զէլի-
հանըն պիրատէրի շու չիֆթլիկի արամազա , վէ
օրատան պիր մըդտար օթ թօիլայուպ հէմիլրէ-
սինէ կէօթիւրմէք իւղրէ եօլա տիւշմէկէ մէճպուր
օլմաշտու :

Մինազինկանըն աչըղը տիվանէ Գատրի պէյ
հալեա եիւղիւկիւ պուլմագ սէվտասը իլէ օ ճի-
վարլարա տիւշմիւշ օլսուղունտան , Զէլիհանըն պի-
րատէրի իլէ պիրլիշիպ իլիալի պիրլիքտէ մէղքիւք
չիֆթլիյէ կիթտիլէր :

Հինախաթանիւռ տէլիզանիւռ պէք ճիշէ բէճա
խտերէք հէքիմլէրին թէրթիպի օլան օթլարտան
պիր մըդտար թօրլայուպ ավտէթ իթտիքտէն սօն-
րա Վատրի պէյ տախի պիր միւտտէթ ճիք օրալար-
տա էօմր կէշիրտիքտէն սօնրա պիլա իւ ճրէթ պէք-
ճինին եանընա կիտերէք թօփրադ դաղըմաք վէ օ-
տուն թաշըմադ կիպի տաի խըամէթլէր իլէ մէշ-
ղուլ օլտու :

Ճէմիլ պէյ Ճէմիլէնին իճաար օլան շու հի-
քեպէյի նադլ իթտիքտէ Վատրի պէյին փէտերի
հիտտէթինտէն նէ սէօյլէյէճէյինի պիլմէյիպ օթօր-
րադ դաղըմադ , օտուն թաշըմադ հա' , հա'յ տի-
վանէ հա'յ , նէ տէյիմ Սլլահ չօդ չէքտիրմէսին տէ-
յինճէ Ճէմիլ պէյ թէքրար հիքեպէյէ պալլայուպ
Վատրի պէյ պիր դաշ ալլար մէղքիւր չիթթիքտէ
թօփրադ դաղըմաքլա մէշղուլ օլտուքտան սօնրա
պիր կիւն շուդուրճա պիր մահալի հաթր իտէր ի-
քէն նահէհան թէք թաշ պէօյիւճէք պիր էլմա
եիւղիւկ պուլուր քի տիւնեապտէ էմալը կէօրիւլ-
միւշ տէյիլ իտի :

Վատրի պէյ շու եիւղիւկիւ քէնտի արատըղը
եիւղիւկ օլտուղունա շիւփհէսի դալմայըպ , ֆա-
գաթ նասըլ օլտալտա օրալարա տիւշմիւշ վէ թօր-
րադլարա դաիրշըշ օլտուղու իշիւն թէհաճիւպ ի-
տերէք հէր նասըլտա գաթ գաթ պէղլէր վէ քեա-
ղըտլար իշինէ տարտըղտան սօնրա քէմալը մէսէր-
թէթլէ պէքճինին եանընա կիպիպ քէնտիսինին էօյ-

է ասի խըտմէ թէրտէ իսթիստամ • լաճադ ասէմ
օլմատըղընը , վէ ֆաշաթ պիր նիյէթ վէ մագսէտէ
մէպնի շու չիֆթիկէ կէքիպ հալէա տէրտինէ տէր-
ման պուլտուղունու պիլ պէյան մէրդում պէքճի-
յէ պին ալթուն իհսան իթտիքտէն սոնրա արթըք օ-
րատա տուրամայաճաղընը տէրմէյան իյլէտի :

Պէքճի պին տանէ ալթունա դավուշտուղու
կիպի եէնիտէն տիւնեայէ կէլմիշէ տէօնիւպ , հէ-
ման իքիսիպիրտէն չիֆթիկի թէրք իթտիէր :

Հէլէ շու եիւղիւկ հիքեայէօի փէք թօհավի-
յէթտէն տիր , դըրալ դըղը Մինապինկա մէգըիւր
եիւղիւկիւ տէնիղէ տիւշիւրտիւկիւ կիպի պիր պա-
լըք եուտմուշ , պիր դաշ կիւն սոնրա պալըդ ճընըն
պիրի պիր մըդտար պալըդ ավլայըպ , շունլարը ա-
լըղլատըղը սըրատա պիրիսին զարնընտան մէգ-
ըիւր եիւղիւկ նիւմայան օլմասը իլէ հէրնէ դատար
սահիպինի պիլիր իսէտէ ճիւղի պիր պալաշիշ իլէ է-
լինտէն ալաճաղլարընը թէֆրիս իյլէտիկինտէն կէօ-
թիւրիւպ լայըղը պիր ֆիյաթլէ Հինտիսթան Մէ-
լէքինէ սաթմըշ :

Մէլէքին դըղը շու եիւղիւկիւ փարմաղընա
թագտըրադ չիֆթիքտէ քէշթ վէ կիւղար իտէր ի-
քէն գաղտէն տիւշմիւշ , վէ նէրէտէ տիւշիւր-
տիւ իւնիւ տախի ունութմուշ օլտուղունտան , թօի-
րաղլարա դարըշտըրադ օրատա դալմըշ իմիւշ ,
սէն շու Պատրի պէյին թտլէհինէ պագ քի շու
գատար ինստըլարըն պուլտմատըղը շէօյլէ պիր նա-

զիկ վէ նատիրիւլէմալ եիւզիւկիւ մէմուլ իթտիւ-
կին եէքտէ պուլապիլտի, Փաքաթ շու եիւզիւկիւ
պուլմասը իլէ պիւսպիւթիւն պաշընը պէլայա ուղ-
րաթտը :

Զիւնքի մահպուպէսինէ դավուշապիլէճէք իւ-
միւտի իլէ կէօղիւնէ պիր շէյ կէօրիւնմէյէրէք տօղ-
րուճա Փէքինէ ալտէթ իթմէյ իլէ թէրթիպի սա-
պըգ վէճհ իլէ եիւզիւնիւ կէօղիւնիւ մահուտ սու
իլէ եայգայուպ կէօղտէն նիհան օլարագ Մինա-
ղինկանըն նէղտինէ պիլվուսուլ քէնտիսինի մէրգու-
մայա պէյան, վէ եիւզիւկիւ թէսլիմ իթտիքտէն սօն-
քա վատը սապըգընը խաթրընա պըրագտըղտա
մէրգումա Մինաղինկա եիւզիւկիւ ալտըղը կիպի
տէրագապ օտատան չըգըպ կիթմէսինի, եա եօիւ-
սա ալապի պիւլէնտ իլէ քէնտիսինի ըէղիլ վէ բիւս-
վա իտէճէկինի պէյան իյլէտի :

Գատրի պէյին պին տիւրլիւ նիյաղ վէ իսթիր-
համընա մուգապիլ «պէնիմ եիւզիւկիւմ պուլուն-
տու, արթըք սանա օլան մուհապպէթիմտէ կէչտի
պիթտի» ճէվապընտան պաշղա պիր շէյ իշիթմէ-
տիկինտէն քէմալը եասվէնէվմիւտի իլէ մէրգումայը
թէրք իթմէկէ մէհպուր օլտու :

Զէնկին տէլիդանլուարըն քէնտիլէրինէ կէօ-
նիւլ վէրմիշ զանն իթտիքլէրի դըղլարըն ալեագա-
սը նէտէն խարէթ իմիշ իշիտիյօ՞րլար աճէպա :

Ճէմիլ պէյ հիքեայէյի պուրայա դատար կէ-
թիլիպ «իշթէ էֆէնտիմ օղլունուգ Գատրի պէյ

հաղկենտա օլան մալիւմաթլմ պու դատար տըր ,
անճագ մէրդում տախի Մինագինկանըն սէվտա-
սընտան Ֆարիզ կէլմիշ օլտուղունտան շու արայլը
պուրայա կէլմէսի մէմուլ տուր , տէտիքտէ փէտէ-
րի քէմալը հիտտէթ վէ զազէպ իլէ պաշընը սալ-
լայարագ «հէլէ պիր կէլսին տէ իճապընա պագա-
րըղ , եօլլու լաղըրտըլար իլէ պիր արայլը տըշա-
րույա չըդտըդտա ձէմիլ պէյ հէման ձէմիլէնին եա-
նընա գօշուպ եիւղիւնիւ էօբտիւ , պիշարէ տէլի-
գանլու փուսէլէրին Ֆիյաթընը թէնզիլ իտէյիմ է-
մէլի իլէ սարըլըպ պիթէքըար էօբմէք իսթէտի ի-
սէտէ մէրդումա ափազի պիւլէնտ իլէ (եիւքսէք
սէս իլէ) աման փէտէրիմ իմոտաա եէթիշ տէյու
Ֆէրեատ իթտիկինտէն ձէմիլ պէյ նէյէ ուզրատը-
պիլմէյուպ եէրինէ օթուրտուղու կիպի , գըղըն
փէտէրի տախի իչէրույէ կիրտի :

ձէմիլ պէյ խէյֆ վէ տէհչէթ իլէ իշին նիհա-
յէթինի պէքլէմէքտէ իքէն ձէմիլէ քէլամէ շուրու
խոիպ ճանըմ պապաճըղըմ սիզ արշարույէ չըդ-
տըդտա պէն տախի չըգմագ իսթէտիմ , Ֆադաթ
պիրմիւտտէթտէն պէրու գըմըլտանմայարագ օթուր-
տուղումտան մը . պիլմէմ նէտէն պիւթիւն վիճու-
տիմ թութուլմուշ , վէ այաղա գալգմաղա մէճա-
լիմ գալմամըշ իտի . Ֆադաթ սիզ իչէրույէ կէ-
լինճէ համտ օլտուն քէսպը իֆադաթ պուլարագ ա-
յաղա գալգապիլտիմ տէյինճէ փէտէրի տախի պիր
ազ թէսէլի իյլէտիկինտէն ձէմիլ պէյին գալպի

պիր աղ լաճաթլանուսի դօճա գարը իլէ պիրլիք-
սէէ էփտէն աղչարույէ շրդաղլար :

Ճէմիլ պէյ օտասընա կէլէրէք Ճէմիլէյէ օլան
ալէադասընըն քէնտիսինէ դաչամալ օլտուղունու
վէ օլաճաղընը տիւշիւնսիւքսէն սօնրա պիր արա-
լըք շու սէվտատէն Փարիզ կէլմէկի գուրտու իսէ
տէ սօն տէֆա մահպուսէսինն վէտէրինէ գուր-
տուղու թէրթիպի խաթըրնա կէթիրիպ : Ճէմիլէ պէ-
նի միւհէրէտ սէվէյօր : մանէասընը վէրիր իտի :

Պիշարէ տէլիգանլու պիլմէղ քի Ճէմիլէնին շու
թէրթիպի մահլա էլինտէն սաղըլըր ինէյի դաչըր-
մամադ , վէ գըսդանճ վէտէրինին չիւպհէսինի տա-
վէթ իթմէմէք իշիւն իտի : Պագաթ պու եօլտա
կէնճլէր էօթէտէն պէրու ալտանըճը ախլեադտա
օլտուղունու ինքէար օլունամադ :

Տիվանէ Ճէմիլ պէյ Ճէմիլէ տիւղէնպաղընըն
հիյլէ վէ տէսայիսինէ վաղըֆ օլուպ , թէճրիւպէ
իլէ տախի անլայընճայա դատար թէքմիլ վարիյէ-
թինի թէլէֆ օլմուշ օլտուղունտան պիր տաճա
մահպուսէսինին եիւղիւնիւ պիլլէ կէօրէմէղ օլտու :

Աադաա շու հիքեայէ իթտիլիմ մատտէլէրէ
հալէա մէսէլ նաղարը իլէ պիլլէ պաղըրլաճադ օլ-
տա զաննըմա Պատրիմին , Նուսուֆուն վէ Ճէմիլ
պէյին հիքեայաթընա էյու պիր մանէա վէրիլէմէղ
պունլարըն իշինտէ եալընըղ չիթթիք պէքճիտի աշ-
դը սատըդ օլտուղունտան մահպուսէսինէ դալու-
շաճաղընա չիւպհէ եօդ տուր :

Ռէմիլ պէյլին պաշտնա նշէր կէլտի անշատը-
նըդ եւ , սիւղ տախի ճանըմ՝ պէյլիմ , Ռէմիլ կիւ-
պի թէհարրիւ իթտիկինիդ գըզըն տուգաղընա տիւ-
շէնէք օլուր իսենըզ իտլասընըզ միւշկիւլ օլուր ,
շիւնքի թաշիկ իթտիկինիդ գըզըն հալէա նէ ախ-
լեագսա օլտուղու մէնհուլունուզ տուր , նէ պի-
լէյիմ էլտէ օլան վարիյէթի թիւքէտիպտէ պիր բա-
րասըզ մէմէքէթինէ տվտէթ իթմէք էյու պիր շէյ
մի տիր , նէ հալ իսէ պուրալարընը սիւլին միւթա-
լաանըզա հէվալէ իտէրիմ տէյուպտէ պիր քէրքէ
էթրափընա պագտըգտա սապահ օլտուղունու ան-
լաշըլարադ օ կիճէ տախի ույգուսուզ գալտըլար :

ԵԻԿԻՐՄԻ ՍԷՔԻԶԻՆՃԻ ԿԻԻՆ

ՍԱԽԹԷ ԳԱՆՏՐՐԸՇ

Իրթէսի կիւն Նէհիպ պէյ աթընը հապըրլա-
յուպ եօլա բէվան օլմագ նիյէթինտէ օլտուղունու
չօղանա իսթար իթտիքտէ , մէրգում չօղան իդ-
հարը թէէտիւֆ իթմիշ , վէ օ սիւշալ տախի օ-
րատա գալմասընը բէնա վէ խալում էյլէմիշ իտէտէ
միւմայիլէյհ գտսուլ իթմէյուպ , ֆադ աթ տիրա-
յէթ վէ ֆէթանէթի ճիհէթլէ քէնախիսի գիյատէ :

սի իլէ սէվմիշ օլտուղունտան մահպուպէսինի արա-
մադ իւզրէ քէնտիսինէ ըրֆադաթ իթմէք իսթէ-
տիկի հարտէ տէրագապ պիր աթ միւպայէնէ ի-
տէնէկինի, վէ պիր միւտտէթ կէզինիպ տօլաշտըդ-
տան սօնրա իսթանպօլա կիթտիքլէրինտէ պիր մէ-
մուրիյէթէ թային իտէնէյինի պէյան իյլէտի :

Չօպան Նէնիպ պէյին թէրիֆինի մէմնունէն
գապուլ իտիպ, իքիսի տախի պիրէր աթա սիվար
օլարադ եօլա բէվան, վէ ախշամ իւզէրէ պիր քէօ-
յէ վասըլ օլմալարը իլէ մէհման օլտուլար : Վէ զա-
թէն էվվէլըի ախշամտան ոյգուսուզ գալմըշ, վէ
• կիւն տախի աշուրի եօրուլմուշ օլտուգլարընտան
սապահա գատար բահաթ ոյգուլա տալտըլար :

Նէնիպ պէյ ալէսապահ գալգուպ պէհուտէ
հէրտէ էօթէյի պէրիյի տօլաշուր, վէ մահպուպէ-
սինի արաշտըրըր իսէտէ հիշ պիր էսէր վէ էմարէ
կէօրէմէտիկինտէն հէման դաթի իւմիւտ օլմադ
տէրէնէսինէ եէթիշիւր :

Թէսատիւֆ իլէ իտտաա օլունմադ ֆէհվասըն-
ճա, վուգուաթը մալիւմատան սօնրա, Րէֆլդանըն
թէյզէսի տախի Գօնեատա օթուրամայուպ քէօյտէն
քէօյէ տօլաշարադ նիհայէթ շու քէօյէ վասըլ վէ
իգամէթ իթմէքտէ պուլունմուշ օլտուղունտան,
Րէֆլդա թէյզէսինի կէօրիւննէ աղլը պաշընտան
կիտիպ պօյնունա սարըլուր, վէ քէնտիսինի մէր-
գումայա թանըտտըրուպ օ կիւնէ գատար սլաշըն-
տան կէչէն վուգուաթըն ճիւմէսինի մալիթատար-

ճա նազլ վէ հիքեայէ խտեր : Պիշարէ թէյզէ դա-
տըն Րէֆըզայա րասթ կէլտիկինէ տերէճէսիզ մէւ-
նուն օլուպ , Նէճիպ պէյ իլէ պէյնլէրինտէ նէ եօլ-
տա մուամէլէ վուզու պուլտուղունու , վէ էֆքեար
վէ թասավվուրու նէտէն խպարէթ օլտուղունու իս-
թիֆսար իթտիկինտէն Րէֆըզա խանըմ շու վէճհ
իլէ քէլամէ շուրու իյլէտի :

Պագընըզ թէյզէ խանըմ , Նէճիպ պէյին հալ-
ու գալինի օլտուղճա թէճըիւպէ խտիպ , քէնտի-
սինին ազըլլը , դէքի , ֆէթին վէ սահիպ մէրհա-
մէթ օլտուղունու անլատըմ , վէ Խսթանպօլտան
պուրալարա գատար տիւշտիւկիւնիւ էօյրէնէրէք ,
սատագաթը քեամիլէսի ճիհէթլէ պէն տախի քէն-
տիսինէ կէօնիւլլէնտիմ : Տօղրուսու պէօյլէ պիր
տամատընըզ օլտուղու հալտէ ալտանմազընըզ տէ-
յու զանն խտերիմ , անճագ թէճըիւպէլէրիմին ի-
շինտէ նազիք պիր վարշա վար տըր.քի անը հէնուզ
իճրա խտմէմիշիմ , չիւնքի մէրզում պանա չօպան
նազարը իլէ պագարդընտան արատըղը դըզ պէն
օլտուղումտան խապէրի եօգ տուր , հէլէ էզճիւմլէ
սէրրիւշթէ վէրմէքտէ իշիմէ կէլմէզ խտի :

Թէճըիւպէլէրիմին իշինտէ նազիք պիր վար-
շա վար տէտիկիմէ թէաճճիւպ իթմէյինիզ , չիւնքի
էքսէր տէլիգանլուլար սէվտիքլէրի գըղը կէօրտիւք-
լէրի կիպի ախլեագ վէ ատաթընը թահուր թահ-
դըզ վէ թէճըիւպէյէ ալմադ սըղըն էվէնմէկէ , վէ
պէօյլէլէքլէ պախթիյար օլմաղա շըգըշըյօրլար :

խաղերէրի եօդ քի պէօյլ թաճիլ խտերէք տիւնս
 եանըն մուսիպէթինի պաշարընա տալէթ խտեր
 լէր : Ինչպիսի ետրըն պէն Նէճիպ պէյի ետրընդ
 ճա սիպէ կէօնաէրիւրիմ , վէ պիր արալըք քէնտի
 սինտէն այրըլուպ կիզլիճէ օ պիր օտայա կիրմէք
 լէ թէպափի ճամէ խտերիմ , սիպ շունտան պուն
 տան լաղըրտը խտեր իքէն շիւպհէսի զայիլ օլմադ
 իւզըէ պիր քէրըէ եիւզիւմիւ քէնտիսինէ կէօթէ
 րիւրիմ , թապիաթը իլէ Նէճիպ պէյ պէնի սէնտէն
 իսթէյէճէք օլտուղունտան , պէօյլէ պիր թէքլիֆ
 իթտիլի կիպի «էկէրչի տէրագապ պուրատա նիւ
 քեահ օլուպ ալուր կէօթիւրիւր իսէն վէրիւրիմ»
 ճէվապընը իթա խտերսին , պաղալըմ սէնին շու
 թէքլիֆին իշին պանա նէ սէօյլէր տէյուպ : վէ պէ
 յինլէրինտէ պէօյլէճէ գարաք վէրիպ պիրսիլլէրին
 տէն այրըլտըլար :

Ախշամ օլուպ քէօյ օտասընա թէճէմիւ իւ
 տէն միսափիրլէր տաղըլտըղտան սօնրա չօպան Նէ
 ճիպ պէյէ խիթապէն :

— Պու կիւն քէօյ իշինտէ կէղէր իքէն թաս
 վիրինի պանա կէօթէրտիկին դըղա պէնզէր պիր
 գըզ կէօրտիւմ , պագալըմ պու միւթտէմէ նէ
 պախշիլ վէրէճէքսին եօլլու պիր լաղըրտը իթտի :

Նէճիպ պէյ պու խաղերի մէսէրրէթ էսէրին
 տէն տէրէճէսիլ մէմնուն օլուպ «աման սահիհ մի
 սէօյլէյօրսուն չօպան արգատաշ» տէյու թէլաշ իթ
 մէկէ պաշլայրինճա չօպան հիշ պօզմատան «էվ

վէթ ա պէյիմ , հաթտա ետլընըզ դըզը կէօրմէք-
լէ դանաաթ իթմէյուպ , իամի Բէֆըֆէ օլտուղունու
վէ թէյզէսի իլէ եադընտա պու քէօյէ կէլմիշ օլ-
տուղլարընը պիլէ թահզըզ իթաիմ :

— Կիւզէլ թահզըզ իթմիշսին , թէմամ պէ-
նիմ արատըղըմ դըզ տըր ,

— Եկէր տօղրուսունու իսթէր իսէն դըզըն
թէյզէսի իլէ պէրապէր կէօրիւշիւպ սէնին Բէֆը-
դայէ թաշիզ իթմիշ օլտուղունու պիլէ անլաթտըմ :

— Պու պիր ճիրլէյի իլահի տիր քի , սէնինլէ
կէօրիւշիւպ րէֆիզ օլտուղ , ինչպիւհ միւրատըմա
նայիլ օլուր իսէմ սէնի էհյա իտէճէկիմէ շիւպ-
հէն օլմասըն , անճազ դըզըն թէյզէսի նէ՞ ճէվապ
վէրաի :

— Մէրզումա շու հալէ հէման րազը օլտու
տիսէմ ճայիզ տիր , շիւնքի խանէմիդի քէնտիսի-
նէ թարիֆ իթ , կէլսին դըզը կէօղիւ իլէ կէօրսիւն ,
պէն տախի քէնտիսինի կէօրէյիմ , ճէվապընը վէրաի :

Աման չօպան դարտաշ պու կիճէ նա՞սըլ
սապահ օլաճազ , եարըն մահպուպէմի կէօրէճէ-
յիմ հա՛ , վէք մէմսուն օլտում աֆէրին չօպան
տէյուպ պիր քէօշէյէ չէքիլիպ եաթտըլար :

Զօպան կիւզէլ կիւզէլ ույումաղա պաշլատը
իսէտէ Նէճիպ պէյին սապահա դատար կէօղիւնէ
ույգու կիրմէյուպ , օ կիճէ պին տիւրլիւ էֆքեար
վէ միւթալաա իլէ կէշիշտիրտիքտէն սօնրա սապահ-
լէյին չօպանա էրքէննէ սէս վէրիպ ույանարըր :

Պունլար ի.քիսի պիւրիքտէ թէյլէ գատընըն
խանէսինէ կիտէրէք իչէրույէ կիրտիլէր , վէ չօպան
Նէճիպ պէյի մէրգումայա թանըթտըրտըգտան
սօնրա բուխսաթ ալուպ գաւիուտան տըշարույա չըգ-
տը իսէտէ , թահթա փէրտէտէն աշուպ . պիր թագ-
րիպ տիկէր օտայա կիրմէսի իլէ էլպիսէսինի թէպ-
տիլ իթտի , եիւզիւնիւ կէօզիւնիւ կիւզէլճէ եըյ-
գայուպ սաշլարընը թարայարագ թէյլէսի իլէ Նէ-
ճիպ պէյին միւքեալէմէսինի տինլէր իտի :

Նէճիպ պէյ թէյլէ գատըն իլէ շունտան պուն-
տան պաղը լագըրտը իթտիքտէն սօնրա Րէֆըգա-
նըն աշղը իլէ Խսթանպօլտան չըգարագ օրալարա
տիւշտիւքտէն , վէ պին տիւրլիւ միհնէթ վէ մէ-
շագգաթ չէքտիքտէն պիւպահա , պիր քէրէճիք
Րէֆըգանըն եիւզիւնիւ կէօրմէք արղուսունտա օլ-
տուղունու պէյան իտինճէ մէրգումա բաղը օլուպ ,
Րէֆըգանըն իչէրույէ կէլմէսինէ էմը իթտի :

Րէֆըգա խանըմ պիր քէրէ օտա գաւիուսուն-
տան կէօրիւնտիւկիւ հալտէ Նէճիպ պէյին աղլը
պաշլնտան կիտիպ քէնտի մահպուպէսի օլտուղու-
նա չիւպհէսի դալմամըշ իսէտէ , պիր կէօրիւպ պիր
տէ կէօզիւնտէն դայպ օլմասը գալպինէ փէք թէէ-
սիր իթտի , վէ պու սըրաաա թէյլէ գատըն քէլա-
մէ շուրու իտիպ , պէյինլէրինտէ շու վէճհ իլէ միւ-
քեալէմէ աշըլտը

— Պէյէֆէնտի , իշթէ գըղըմըղը կէօզիւնիւզի-
լէ կէօրտիւնիւզ , ֆագաթ պիլմէմ . քի պէյէնտինի զմիւ

— Նէ սէօյլէյօրսուն ճանըմ , պէն գըզըմըզը լիմտի՞ մի պէյէնէճէյիմ , զաթէն պիր դաշ սէնէ-տէն պէրու քէնտիսինէ կէօնիւլ վէլմիշ , վէ աշգ-վէ սէվաասը իլէ պուրալարա կէլմիշ տիւշմիւշիւմ , հալէա պու քէրէ քէնտիսինի կէօրմէք իսթէտիկիմ տէն միւրաա թասվիրինի կէօրտիւկիւմ Բէֆըգա խանըմ օլուպ օլմատըղընը թահգըգ իթմէքտէն ի-պարէթ իտի :

Վադաա տիրտաշ օլտուղում Բէֆըգա քէնտի-սի օլտուղունա շիւպհէմ դալմատը :

— Եյշիմտի նէ՞ տիմէք իսթէրօնիզ :

— Ալլահըն էմրի իլէ ալմադ իսթէրիմ ամ-մա . . . :

— Տէմէքքի իքի ֆիքիրլիսին , պէյ էֆէնտի պիլմիշ օլմալըսընըզ քի գըզըմըզը ալմաղլա պաշը-նըզա տէվլէթ ալաճագսընըզ , վադաա մէմլէքէթ-տէ իքէն շօդ զէնկինէր իսթէտիէր իսէտէ պիր տիւրլիւ փէտէրի վէրմէտի , պալսթսըզլըղըմըղտան մը պիլմէմ նէտէն իալլը միւտտէթտիր փէտէրի Ղայպ օլտու : պիզտէ տիւշէ գալգա պու քէօյէ կէ-լիպ մէքքեան իթտիք , սէնի աշըզը սատըգ կէօրիւ-յօրում , անըն իշուն արայըպ սօրմագսըզըն Բէ-ֆըգամը սանա վէրմէկէ բազը օլտում , պունա նէ՞ տէրսինիզ :

— Փէք կիւզէլ սէօյլէյօրսունուլ , վէ Բէֆը-գա խանըմըն կիւզէլլիկինէ ույար եօդ տէսէմ ճա-սիլ տիր , ֆագաթ սըֆաթ կիւզէլլիկի իլէ սէրա-

պէր ախեազ կիւղէլիկիտէ լաղըմ տըր , էվվէթ
դըզընըզը ճան ու տիլտէն սէվէրիմ , ֆադաթ պէօյ-
լէ պիր նազիկ իշէտէ աճէլէ իթմէկի ըհատ իտէ-
րիմ , պէնտէնիզ Րէֆըգա խանըմըն հալ ու վա-
դալընը պիլլէզ օլտուղուստան պունու պիր դաչ
քիշիտէն սօրուպ անլամազ իւզըէ պանա պիր դաչ
կիւն բուխսաթ վէրմէլիսինիզ :

— Իշթէ պու օլմատը պիզիմ էօյլէ էօթէքինէ
պէրիքինէ սօրուպ սօրուչտուրուպ միննէթ իլէ սաթը-
լաճազ դըզըմըզ եօզ տուր , Րէֆըգա պու տէրէճէ
տիլպէր օլտուգ ճա պիրի ալմազ իտէ տիկէրինին ալա-
ճադընա շիւպհէմի վար , պէնիմ պիլտիկիմ պիր դըզըն
եալընըզ կիւղէլիկինէ պազըլուր , ախեազը էյու ի-
միշ ֆէնա իմիշ օ նէ տիմէքտիր , դաթէն դարը տէ-
տիկին էրքէյին էլինտէ պալմամունա պէնզէր , հէր
նէ թարաֆա էյէր իսէն օ թարաֆա էյիլուր :

— Խայըր գատըն , պունտա պէօյիւք սէհվի-
նիզ վար տըր , պէնտէնիզ նիշէ դարըսը կիւղէլ ա-
տէմլէր պիլիրիմ քի կիճէ կիւնտիւզ էվլէրինտէ
մարազա էքտիք տէլի տիր , էվվէթ կիւղէլիկինէ
գափըլուպ էվլէնմիշ օլան պինլէրճէ ատէմլէրտէն
էվվէլճէ դարըլարընըն ախեազընը թահտը թահ-
զըգա ալմատըղլարընտան տօլայը նատիւմ վէ փիւշ-
ման օլտուղլարընա շիւպհէ մի իտէրսինիզ , պու
մազուլէ պիչարէլէրին փէք չօզլարընը պէնտէնիզ
թէսէլլի իթմիշ օլտուգ ճա տօղըրուսու դըրդ էօլչէր
վէ էօյլէ պիշէրիմ :

— Պէնիմ տէտիկիմ գարըսընը գուլանմագ-
պիւմէյէն էրքէքէր իչուն տէյիլ տիր, էկէրչի պիր
ատէէմ գարըսընը միգաճընը գուլանա պիւտի-
մի օնտան էյու գարը օլամագ, թապիաթը իլէ
ախլեագ պույուրտուղունուղ տէվլէթլէրինին գարը
գըսմընա հիչ պիր միւթալիգաթը օլմայուպ, անլէ-
րին թավը վէ հարէքէթի միւճէրրէտ զէվճինէ ա-
յիպ տիր, գօճասը էյու օլտումու գարըսըտա էյու
օլուր, անճագ պիր տէլիգանլունունտա կիւզէլ պիր
գըզա մալիք օլմասը պէօյիւք պախթիյարլըգ տէ-
յիլ մի տիր: Շուրասընը ունութմայալըմ քի կիւ-
զէլ գըզլար էքսէրի տիւշմէնլէրիտէ չօդ օլուր, ան-
ճագ վիմնէնին սէօղիւնէ էմիյէթ իտիւմէմէք ճա-
յիզ տիր:

Վագթը իլէ մէմլէքէթին պիրինտէ պիր սա-
աթճը տէլիգանլուսու կիւզէլճէ պիր գըզա թաշիգ
խտիպ, մէրգուամյը փէտէր վէ վալիտէսինտէն իս-
թէմիշ իսէտէ վէրմէտիքլէրինտէն քէնտիսինի սէր-
սէրի վէ փէթմուրտէ պիր հալէ գօյմուշ:

Համտինամընտա տիկէր պիր տէլիգանլու տա-
խի Վըսըրտա Սէրվինագ նամընտա պիր գըզա ա-
լեագա իտիպ, մէրգումա իլէ օլտուգ ճա իւֆէթ
տախի փէյտա իյլէմիշ իսէտէ քէնտիսի զայէթլէ ֆա-
ղըր օլտուղունտան, պիր տիւյիւն փարասը թէ-
տարիք իթմէք էմէլի իլէ օ մէմլէքէթէ կէլմիշ իտի:

Սէրգում Համտի սաաթճը իլէ տօսթլուգ
փէյտա իտէրէք պիր արայլըգ Սէրվինագըն կիւզէլ-

կիկնի, վէ օնա կէօնիւլէնմիշ օլտուղունու նաղըլ
տօլուսու իլէ սաաթճըյա նաղլ վէ հիքեայէ իթ-
տիքտէ մէրդում հէման հիշ տինլէմէյօր կիպի կէօ-
րիւնէրէք պիր արալըդ «սաաթ սէնտէ կիւղէլ դը-
ղա կէօնիւլ վէրէն ատէմէրէ պէն տիվանէ նաղա-
րը իլէ պաղարըմ, էվլէթ պէն տախի պիրինէ ա-
լէնաղա իթմիշիմ, Փաղաթ պիր վուղուլաթա մէպ-
նի թէրք իթմէկէ մէճպուր օլտում :

Շէյլէ քի պիր կիւն մէյխանէտէ օթուրմուշ
վէ սէվտիկիմին աշղընա իւսթիւսթէ տօլտուրուպ
չաղմաղտն վէ շարղըլար օղումաղտա օլտուղու-
նու պէյանտէն սօնրա շու վէճհ իլէ հիքեայէյէ
պաշլատը, պիր կիւն ֆիլան սօղաղտան կէչէր ի-
քէն ֆիլան խանըմընփէն ճիրէսիվուրուլտուղունտան,
պաշըմը չէվիրտիկիմ սուրէթտէ դայէթ հիւանէ
պիր դըղ կէօրտիւմ, անճաղ պէնտէնիլ օրալար-
տա օլմայարաղ եօլումա կիտիպ, ֆէրտասը կիւն
պի թէքըրար կէչտիկիմտէ մէղքիւր ճամ եինէ վու-
րուլտու :

Իշթէ շու ճամ վուրուլուշ քէյֆիյէթի իւշ
պէշ կիւն թէքըրար իթտիքտէն սօնրա պիր կիւնտէ
մէղքիւրէ դըղ փէնճիրէյի աշտըղը կիպի «այ է-
ֆէնտիմ պու դատար կիւնտիւր սիզի չաղըրըրըմ
նիշուն իշիթմէմէղլիքտէնկէլիյօրսունուղ «սիվալընա
նֆվ պույուրուն էֆէնտիմ, պէլքի պաշլատընը
չաղըրըյօրսունուղ իւմիւտի իլէ աշնալըդ վէրմէ-
նիմ «դըլըղլու ճէվապ վէրմիշ խտիմ . շու սըրտա-

տան մէրդումա «պէսպէլի պէնիմ թալէհիմոնն տիր
քի հէր կեօնիւ վերտիկիմ տէլիգանլու պէօյլէ
ինճէ վէ տէրին տիւղիւնիւյօրլար» տէյերէք պէնի
իչէրի տալէթ իթտի, պու սըրատա էլլէրիմ ա.
յաղլարում տիթրէյերէք նէրտիպանտէն տիւշէ գալ-
գա եօգարը չըդտում, վէ մէրդումա իլէ միւքեա-
շէմէյէ պաշլատում:

Կանայի սէօհպէթտէ մէրդումա պէնիմ սա.
նաաթումը սօրումը օլտուղունտան հէր նէ դատար
պէնտէնիղ չէօքճիւ իսէմ տէ, իչի նէզաքէթէ
տէօքմէք իչին սաաթճը օլտուղումու պէյան իթ-
տիրտէ մէրդումա գահգահա իլէ կիւլմէյէ պաշ-
լայուպ, «պէնիմ մէյլ իթտիկիմ տէլիգանլու-
րըն ճիւմլէսի սաաթճը օլույօրլար, պուտա պէ-
նիմ թալէհիմոնն օլմալը» տէյերէք արա սըրա խա-
նէլէրինէ կիթմէքլիկիմի թէնպիհ իթտիկի կիպի,
նիհպէթինտէ պիլնէֆա քէնտիսի պանա կէլէճէ-
կինի վատ վէ թէահիւտ իթտիկինտէն գալլիմտէ
պլեագասը փէք թէէսիր իթմիշ տիր տէյերէք սէօ-
ղիւնէ խիթամ վէրտի:

Պիշարէ դատըն հիքեայէյի պուրայա դատար
կէթիրտիքտէ Նէճիւզ պէյէ խիթապէն կէօրտիւ-
նիւղմիւ պէյ էֆէնտի, շու սաաթճը պէրպատը
կիւղէլէմ գըղը պօղմագ իչին պագ նէ զէմին վէ
զէման իլէ հիքեայէլէր սէօլէյօր, պիր կիւղէլ գը-
ղըն հալ ու վագալինի շունտան պունտան էօրէն-
մէկէ գալլըշարըն մը իտի, էրպապը հաքէտին ա.

խէր կէօնա մանէա վէրէճէքլէրինէ շիւպհէն օլմա-
սըն , իշթէ սաաթճընընտա լթտիկի թըպղը պու-
գապիլտէն տիր :

Նէճիպ պէյ պուրատա պիր մըդտար տիւշիւն-
տիւքտէն սօնրա ւտօղրուտու փէք կիւղէլ հիքեա-
յէ նագլ իթտինիզ , ֆաղաթ էպնայի պէշերտէ
էյու վէ ֆէնա հէր նասըլ օլուր իսէ օլտուն պիր
ախլեագ վար տըր օլտուղունու շու հիքեայէնիղի
սիզ տախի թաստիք խոէյօրսունուզ , տէտիքտէ
Րէֆըգա խանըմ տիկէր օտատա նիմ կիւլմէկէ
պաշլատը :

Թէյղէ դատըն թէքրար քէլամէ շուրու իախպ ,
սաաթճը միւսիպէթի շու տիւղմէ հիքեայէյի Մը-
որըլը Համտիյէ նագլ վէ պէյան իթտիքտէ մէր-
գում Համտի ամէմուլ տուր քի պէյլէ պիր վու-
գուաթ սլմուշտուն , ալէմ պույա չօղ շէյլէր օլ-
մագ ինթիմալը վար տըր , ֆաղաթ պէն Սէրվինա-
նըմ իլէ կէօրիւշմիւշ , գօնուշմուշ , վէ ախլեա-
գընա վագըֆ օլմուշ օլտուղումտան աալա դասէս
վէթ վէ շիւպհէմ եօղ տուր :

— Շիւպհէն եօղ մու տուր տէտի Համտի ,
նասըլտա գապիլմըլ սըն եա հո՛ւ , հիշ իշիթմէտին
մի քի դըղլար աշըղլարընա սէրրիւշթէ վէրմէմէք
վէ շիւպհէ վէրմէմէք եօլունտա տախի փէք էրպապ
վէ մահիրէ տէրլէր :

— Պէ ճանըմ օլա պիլիւր քի էօյլէ դըղլար-
տա պուլունտուն , անճագ պէնիմ Սէրվինագըմ սէ-

Նին տէտիքլէրին սըրասընտա տէյիլ տիր , պէն ա-
նը թէճըրիւպէ իթմիշ վէ նէ ախլեագտա օլտուղու-
նու էօյրէնմիշիմ , պու պապտէ հիշ պիր մէրագ-
վէ վէսվէսէմ օլմայուպ , եալընըզ մէրագըմ պիր
տիւյիւն փարասը թէտարիք իթմէք տիր :

— Սըթըգ պու իշ իտտաայա պինտի , ար-
թըք պէնի Մըսըրա դատար կիթմէկէ մէճպուր ի-
տէճէքսին , էկէրչի սէնին էյու թապիաթ սահիպի
տիր տէյու պէլլէտիկին Սէրվինաղտան պիր նու-
մունէ կէթիւրիւր վէ իպըազ իտէր իսվէմ պիր տէ-
յէճէյին գալուր մու :

— Սէրվինաղըմ տէյիլ նումունէ կէթիրմէք
հալեա եիւղիւնիւ պիլէ կէօրէմէյէճէկինի պիլիւր
իսէմտէ իշթէ շիմտիտէն սանա բուխասթ վէրիւրիմ
Մըսըրա կիթ , վէ հէր պիր զէմին վէ զէմանը իճ-
րա իթ , էկէր միւրատընա նայիլ օլա պիլիւր իսէն
սանա քէօլէ օլուրում տէյէրէք պէյինլէրինտէ գալ-
լը գարար իթտիքլէրինտէն մէրգում սաաթ ճը
սէմթի մըսըրա միւթէրահի օլտու :

ՆԻԿԻՐՄԻ ՏՕՔՈՒԶՈՒՆՃՈՒ ԿԻՒՆ

ԲԷՃԸԱՆԸՆ ՓԵՏԵՐԻՆԷ ԲԱՍԹ ԿԷԼՄԵՍԻ

Սաաթճը Համախոհէն այրըլարադ տօղրուճադ
Մըսըրա կիթաի, վէ Սէրվինազըն խանէսի էօնիւն,
տէն պէլքի պլինէրճէ տէֆա կէշտիտէ մէրգումա
նէ գափուտա վէ նէ տէ փէնճիրէտէ կէօրէմէ-
տիկի կիպի, խանէլէրինէ տախի էրքէք օլարադ
հիչ պիր քիմէնին կիրմէտիկինէ տէրէճէսիզ թէ-
աճճիւպիտէր իտի: Սէրվինազըն իգամէթ իթտի-
կի խանէնին իթթիսալընտա ուֆադ պիր էվճիզադ օ-
լուպ, շու էվի մէրգում սաաթճը քիրալայարադ
պէշ օն կիւնլէր օթուրտուղու սըրաւա, հէզար զահ-
մէթ վէ մէշադգաթ իլէ մէրգումանըն օտաւընա
նազըր օլան պիր տիվսըլ պիր արալըդ տշմաղա
մուվաֆֆադ օլտու:

Շու արալըդտան մէրգում սաաթճը տիւրպին
իլէ Սէրվինազը սէյր վէ թամաշայա չըզըշտըդտա
Համոինին թարիֆի իւզրէ զայէթ հիւսնէ վէ տիւ-
պէր օլտուղունա էյուտէն խքեաթ օլտու:

Հէլէ հէր կիւղէլլիքտէն պաշգա Մըսըր գըղ

լարնա մախսուս օլան սիյահ փերչէմէր ինսանըն
ազլընը պաշընտան ալուր խի :

ԴԱԶԵԼ

Ահ էֆէնտիմ օլ սէնին սիմեա գըվըրճըգ փերչէմին
Տէհրի սալար պիւսպիւթիւն սէվտա գըվըրճըգ փերչէմին :

Պին գախմ աշոր տէրունիմտէ օլ չէշմի միւթկեանըն
Հանչէր վէ նիյղէմի տիր այա գըվըրճըգ փերչէմին :

Մէրդուլի մուլի սէֆիտին տիր փերուշան հալ խտէն
Կէրչի գըլար ազլըմը եաղմա գըվըրճըգ փերչէմին :

Հիւքի խէր էպրուլէրին էյ շահին շահի սէյիր գըլ :
Քիւշիւր մաֆահանէ շահա գըվըրճըգ փերչէմին :

Խաքիփայէ եարա սէն եիւղսիւր բէճա իթ կիւֆթիյա
Իթմէտուն պապընաա գուլի ֆէտա գըվըրճըգ փերչէմին :

«Սէնի Եուսուֆլա կիւղէլլիքտէ սօրարլարսա պանա
Եուսուֆու կէօրմէտիմ ամմա սէնի բանէ պիլիրիմ», :

Յէհվասընճա Մերվինազըն կիւղէլլիկինէ հիչ
ույար եօգ տիսէմ ճայիզ խի : Պիր կիւն պիչարէ
Դըղճըղազ օտասընըն գափու վէ փէնճէրէլէրինի
«Դը սըգը գափամըշ, վէ փէրտէլէրի էնտիրիպ
Քէնտիսինի սէթը վէ սիփէր խտէրէք չամաշուրու
տէյիշտիրմէքլէ մէշղուլ պուլունմուշ օլտուղու հալ-
տէ, մէրգում սաաթճը, տիվար արալըղընտան
տիւրպիւն իլէ պունու սէյր իյլէր օլտուղունտան
կէօքսիւնտէ օլան սիյահ խալի կէօրիւնճէ ֆըրսաթը
լանիմէթ ատտ խտէրէք Մըսըրտան չըգտըղը կիպի
կիւլպ քէյֆիյէթի պիր չօգ իլալէլէր իլէ Համտիյէ

նաքլ վէ հիքեայէ իյլէտի , Համտի պու հալի իշի-
տինճէ ագլը պաշընտան կիտիպ , մահպուպէսինին
ատէմի սատագաթընա ճանը սըգըլարագ ահ վէ
ֆիղան իլէ պիր գաչ կիւն սէրսէրի վէ տէրպէտէր
կէզտիքտէն սօնրա նիհայէթ քէնտիսինի թէլէֆ
իյլէտի :

Անլատընըզ մը պէյ էֆէնտի , Սերվինազըն
հիչ պիր ճիւնհա վէ թագսիրաթը եօղ իքէն սա-
աթճընըն տիւզէնպաղլըղը հէմ գըղըն իամինի պօղ-
տու , վէ հէմ տէ Համտինին թէլէֆի նէֆա իթ-
մէսինէ սէպէպ օլտու , շիմտի սիզ տախի Բէֆըգա
իշիւն շունա պունա սօրտուգտա քիմի պօյունա վէ
քիմի էնինէ պիր թագըմ մանեա վէրէճէքլէրինէ
շիւպհէ եօգ տուր , սօնրա հէմ գըղըն իամի լէ-
քէլէնիր վէ հէմ տէ սիզ տախի սէվկիւլիւնիւզտէն
մահրում գալուրտունուզ :

— Ա վալիտէճիյիմ , տիւնեատէ ինսանլարըն
հիչ պիր թագսիրաթը օլմասուն օլամաղ , պէն
պունուն իշիւն սիզտէն թէէմինաթ իսթէմէյօրում .
կէլէլիմ քի հասէտ վէ ղարէզ էֆքեարը իլէ սէյլէ-
նիլէն պիր լագըրտը հէր նէ գատար ուսթալըգ
վէ կէրչէքլիք իլէ տախի նագլ օլունսա , անըն եա-
լանա պէնզէր օլտուղունու էրպապը չապուգ ֆէրգ
իտէպիլիր : Շու սաաթճը իլէ Համտի պէյնինտէ
վուգու պուլան մուամէլէյէ կէլինճէ , ղաթէն շու
իշ թահգըգ վէ թէճէսսիւս աիմէք օլմայուպ , սըրֆ
պիր ղարէզ վէ իտտաայա չըգըշմաղ աիմէք օլ

տուղունտան , պիպիմ մէսէլէմիդէ Էմսալ Թուլթու-
լամազ :

Պէնտէնիզ հէր նէ գատար վիճուտ կիւզէլ-
իկինէ մէճպուր իսէմ տէ , ախլեազը համիտէյէ
տահա զիեատէ մէճպուրում , քեաշքի հէր տէլի-
դանլու պանա հէմէֆքեար օլսալար իտի , չիւնքի
պէօյլէլիքլէ ախլեազ պօզուգլուղունուն տէֆ վէ
իզալէ օլաճաղընա չիւպհէ եօգ տուր : Հէմչիրէ
զատէնիզ Րէֆըդա իսանըմըն քիմէտէն սօրուլմա-
մասը հագգընտա օլան ըսրարընըզ անա պիր իթի-
պար գազանտըրմատըգտան պաշգա , նամուսունա
տախի տօղունուր տիսէմ ճայիզ տիր , օ հալտէ
պանա ըուխսաթ վէրմէլիսինիզ քի պիր գաշ կիւն-
լէր Թահգըզ իտէյիմ :

— Պու Թէքլիֆինիզի գապուլ իտէմէմ , իշ-
թէ գըզըմըզը կէօղիւն իլէ կէօրտիւն , էկէր պէօյ-
լէճէ գապուլ իտիպ ալուր իսէն ֆէպհա , օլմատըզը
հալտէ գըսմէթլինիզ պաշգա եէրտէն արամալը-
սընըզ :

— Էօյլէ օլտուգճա սիզ տախի գըսմէթլինիզի
պաշգա եէրտէն արայընըզ տէյուպ Նէճիպ պէյ
գալիուտան տըշարույա չըգարագ օտասընա կէլտի :

Պու արալըզ չօպան տախի օտայա կէլիպ ,
Նէճիպ պէյի մահղուն պիր հալտէ կէօրիւնճէ
սէօղէ պաշլայուպ « օ տէկիլ ամմա ճանըմ պէյ
էֆէնտի , սիզի միւքէտտէր կէօրիւյօրում , սագըն
գըզը մը կէօրմէտինիզ , եօխսա կէօրիւպտէ պէ-

յէ՛նմէտին մի , վէ եախօտ պաշգա պիր վուգուաթ մը օլտու , քէրէմ պույուրուն սէօյլէյին :

— Գըղը կէօրաիւմ , վէ թասվիրին սահիպի Րէֆըղա օլտուղունու անլատրմ , տօղրուսու կիւղէլ դըղ , ֆագաթ թէյղէսի իլէ պաղը միւքեաւէմէյէ կիրիշտիքտէ «գըղըմըղը սօրուպ սօրուշտուրմագսըղըն ալուր իսէն վէրիրիղ , եօխսա վէրմէյիղ » եօլլու իտտաատա պուլունտուղունտան , գըսմէթինիղի պաշգա եէրտէն աբայընըղ տէյուպ , գափուտան տըշարույա չըղտըմ ,

— Պէօյլէ եափմանըղա նէ՛ սէպէպ վար իտի :

— Մաշալլահ , Րէֆըղա վիճուտճա կիւղէլ տիր տէյուպ ախլեագընը ապա թէճէսսուս ալթընա ա՞լմամալը մը , հիչ էօյլէ շէյ մի օլուր :

— Այ էֆէնտիմ , օ քի պու գատար կէօնիւլլէնմիշսէնիղ , շու գատարճըղ պիր թէքլիֆի գապուլ իտիպ իչի պիթիրմէլի իտինիղ :

— Նէ՞ մինասիպէլթ , կիւղէլլիք տէտիկին մուվագտըր , ֆագաթ պէտ ախլեագ տայիմա օլտուղունտան անտէն իհթիրաղ վէ իճթինապ կէրէք տիր : Րէֆըղա սէվիլէճէք պիր դըղ տըր , աչգ վէ սէվտասը իլէ եանըպ թուլթուշտուղում իչին փիւշման տէյիլիմ , անճագ նէ ախլեագտա օլտուղունու էօյրէնմէքտէ պէնիմ իչին էն մուգատտէս պիր պօրճ տուր , պիրտէ շունա թէաճճիւպ իթտիմ քի գըղըն թէյղէսի պէնի կէօրաիւկիւ կիպի եալընըղ պէյլլիմէ գափըլըպ քիմ իմ քիմ տէյիլիմ հիչ պունլարըն

Թահգըզընա չըզըշմադ սըզըն հէման Րէֆըզայը պա-
նա վիրմէկէ գըրեամ իթաի : մէրգուժանըն շու հալի,
ճանըմ չօպան , Թահսինն օլունուը պիր շէյ մի պիր,
չօգ ատէմլէր պիլիրիմ քի գըզլարընըն զէնկին պիր
ատէմ իսթէտիկի կիպի հալ ու վադալ , վէ ախ-
լեագընը Թէճըրիպէ իթմէքսիդին մէնաֆիի շախ-
սիյէլէրի իշին չըգարուպ վէրիրլէր , ֆագաթ պէտ
ախլեագտա օլան տամատլարըն պիր ֆայիտէ կէօր-
մէտիքլէրի կիպի զէմ իթմէկէ պաշլարլար , վէլ
հասըլ ախլեագը համիտէ կիպի կիւզէլլիք օլամագ .
պէտ ախլեագ պիր զէնկինտէն իտէ , ախլեագը
համիտէ իլէ միւթասըֆ օլան պիր ֆագըրլէ տահա
էվլեա տըր , պու միւպահասա Թապիաթը իլէ ու-
ղուն սիւրէր , հէման պիզ պու կիճէ տէ պու քէօյտէ
րահաթ իտէլիմ տէ եարըն ինշալլահ եօլումուդա
կիտէլիմ , վադաա միւրատըմա նայիլ օլամատըմ
իտէտէ , պունուտա գատէրէ հէվալէ իտէրէք խա-
յըրլուսու պու իմիշ տէրիմ :

— Շու հալէ փէք էսէֆ իտիյօրում :

— Նէ չարէ գուզում , Թէյղէ գատընըն Թէք-
լիֆի փէք աղըր օլուպ , գասլուլ իթմէք միւմքին
տէյիլ իտի :

Ճիհանըն իգալ վէ իտպարը Թագաիրէ մահիւլ տիւր ,
Պագաթ Թագաիրտէ նօգսան իթմէմէք չինն օլմայլ էֆքետար ,

Ֆէհվասընրա քիշի դըրդ էօլլիւպ պիր պիշ-
մէլի տէ իւսթ Թարաֆընը տա գատիրէ սիւալ իթ-
մէլի , սօն վիւշմանլըդ ագճէ իթմէղ իքի կէօղիւմ

տէյերէք իբրիստէ պիրէր քէօշէյէ եաթտըլար :

Ֆէրտասը կիւն ալէս սապահ իբրիս պիրլիքտէ
աթլարընա սիվար օլարադ ախչամա դատար տէրէ
տէփէ աշտըդտան սօնրա պիր քէօյէ վասըլ օլուպ ,
օտանըն պիրիսինտէ միտաֆիր օլտուլար :

Եու օտատան իշէրույէ կիրտիքլէրինտէ միսա-
ֆիրլէր արասընտա օթուրմադտա օլան փէտէրի
հաճի էմին էֆէնտիյի չօպան գըյաֆէթինտէ օլան
Րէֆըդա կէօրիւնճէ կէօղլէրի դանլու եաչլար իլէ
տօլուպ , աղլամադա պաչլատը :

Պիչարէ փէտէր հիտաէթ պէլասը իլէ շէօյլէ
պիր թագսիրաթտա պուլունտուղունա պինլէրճէ
տէֆա նատիմ վէ փիւշման օլուպ , հէր նէ դատար
աթլընա սիվար օլարադ հիւքիւմէթին էլինտէն իսէլաս
օլապիլմիշ իսէտէ , տէստի դատիր իլէ պիր տանէճիք
էվլատընը դաթլ վէ իտամ իթմիշ օլտուղունա
սապը վէ թէհամմիւլ իտէմէյերէք , վէ զամիր վէճ-
տանընը ըահաթ պուլամայարադ կիճէ կիւնաիւզ
դան եաշ աղլամադլէ մէշղուլ իտի :

Զօպան գըյաֆէթլի Րէֆըդա պէտ պախտ
փէտէրինի կէօրիւնճէ թանըյուպ , հէր նէ դատար
գուճաղընա աթըլմադ վէ քէնտիսինի պիրտիրմէք
իսթէտի իսէտէ , պու հալ պէլքի զէվալլը ատէմին
մէվթինէ սէպէպ օլուր միւթալաասը իլէ սիւքիւթ
իտիւպ եալընըզ կէօզ եաշը տէօքմէքլէ իքթիֆա
իլլէտի :

Նէճիպ պէյ չօպանըն պու հալինէ պիր մանեա

վիրէմէյուպ , աղլատըղընըն սէպէպինի սիվալ իթ-
տիքտէ պաղը դըսա ճէվապլար վէրէրէք օտատան
իչէրույէ կիրիպ պիրէր թարաֆա օթուրտուլար :

Հաճը Էմին էֆէնտի չօպանըն կէօղլէրի քէն-
տի դըղընըն կէօղլէրինէ պէնպէր օլտուղունու կէօ-
րինճէ եիւրէկի օյնայուպ , պիր ահը սէրտ չէք-
տիքտէն սօնրա պունլարըն եանընա կէլէրէք նէրէ-
տէն կէլմիշ վէ նէրէյէ կիթմէք նիյէթինտէ պու-
լունմուշ օլտուղլարընը սիվալ իյլէտի :

Նէճիպ պէյ քէլամէ պաշլայուպ , էֆէնտիմ
պէնտէնիզ պիր մէմուրիյէթլէ պու թարաֆլարա
կէլմիշ վէ իշիմի պիթիրմիշ օլտուղումտան եինէ
Իսթանպօլա ավտէթ իտիյօրում :

— Էյ պու չօպան նէ՞րէյէ կիտիյօր :

— Պու չօպան ղարիպ պիր տէլիզանլու օլ-
տուղունտան պէնտէնիզէ րէֆիզ օլարադ օ տալսի
Իսթանպօլա կէլիյօր :

— Սահի՞հ մի սէօյլէյօրսունուղ , աճայի՛պ ,
չօպան դըսմը Իսթանպօլտա նէ՞ իշ եափաճադ ,
տավար եօգ քի պարէ կիւտիւպ տէ սէպէպլէնսին :

— Պունա նի՞չին թէաճճիւպ իտիյօրսունուղ ,
էօյլէ չօպանլար պուլունմաղ մը քի քըյաֆէթլէրի
տիրայէթլէրինի սէթր վէ սիփէր իթմիշ օլտուն :

— Հազդընըղ վար , պունու ինքեար իտէ-
մէմ , ֆադաթ պու չօպանըն պէօյլէ կէնճ հալինտէ
Իսթանպօլա կիթմէսինէ պիր մանեա վէրէմէմ :

Եու սըրատա չօպանըն սապը վէ թէհամմիւ-

իլ զաւմայարագ հէման տըշարույա գօշմասը իլէ
եհրէրէ գաւիանուպ, պիւթիւն եիւրէկլէ աղլա-
մաղա գարար վէրտի :

Հաճը Էմին էֆէնտի Նէճիպ պէյտէն պու գա-
տար պիր մալիւմաթ ալտըգտան սօնրա կէօզլէրի
գըզընըն կէօզլէրինէ պէնզէր օլան շօպանը եօլուն-
տան ալը գօյուպ քէնտի եանընա ալմագ իւզրէ
նիյէթ իտէրէք, պիր արալըգ քէնտիսի տախի տը-
շարույա չըգըպ, մէրգումանըն եիւզիւ իւզէրինէ
գաւիանմըշ աղլամագտա օլտուղունու կէօրիւնճէ
թէսէլլի իթմէկէ վէ գօլունտան թութուպ օթուլթ-
մաղա չալըշտը : Պատէհու, օղլում, օ տէյիլ ամմա
նիչիւն աղլայօրսուն, տէյու սիվալ իթտիքտէ «ա
պէնիմ էֆէնտիմ, զարիպ գըսմը նէճէտէ կիւլ-
միւշ տիւր, զարիպին քեար վէ քիսպի կիճէ կիւն-
տիւղ աղլամագ վէ թէքրար աղլամագ տըր, զա-
րիպին սէրմայէյի թէսէլլիսի եալընըզ էճէլ տիր .
ա՛հ էճէ՛լ, հէր քէսէ տէհչէթ վէրիճի էճէ՛լ, սէն
զարիպլէր վէ պիշարէլէր իչիւն նէ գատար թաթ-
լուսուն :

Պոյատը սինէմի ալ գանէ մէտէտ տիտէլէրիմ,
Նօլա պիր կիւն պէնի բահաթ գօյա պու չէշմի թէրիմ :

Տիլի նաչատըմը շատ իթմէկէ սայ իյլէր իքէն,
Նիչիւն օլսուն շու ճիհանտէ պանա հէմիա քիտէրիմ :

Կիւն պէ կիւն նաա ճիհան էնվայի զէֆքինտէ օլուպ,
Նէյա պէն զէմմը խանէյի քէնտիմէ մէսքեան իտէրիմ :

Ալզըյա թալէհինի եազմըշ էգէլ պէօյլէ խիւտա,
Տէյէ կէօր տիլ գատէրիմ տիր գատէրիմ տիր գատէրիմ :

